

3 Aruba

Rijksministerraad in de fout bij aanwijzing Aruba

9 Wereld

Greenpeace wil meer ambitie EU bij klimaattop

10 Financieel

‘Meer oudere bouwvakkers aan het werk’

12 Sport

Slechte avond Nederlandse clubs in Europa League

Veel scholen met kinderen in achterstandssituatie

Smoa: ‘Totale cijfers instroom havo/vwo verontrustend’

Instroom 2015-2016 Colegio Arubano CBI						
Basisscholen	Pablo di Brug	in %	klas	instroom	instroom	instroom
Colegio Ben Brink	44	12	8	4	7	16%
Colegio Ben Brink	27	7	4	5	4	15%
Colegio Comandante Cornelis	60	27	15	12	11	22%
Colegio Felipe Tromp	61	10	4	5	4	7%
Colegio Irene Bonifacio	16	6	5	5	3	19%
Colegio Laura Wernet	43	2	2	0	2	5%
Colegio Ora Ubaa	42	13	3	10	3	7%
Colegio San Jose	34	10	8	2	3	24%
Felix Bevilacqua Center	16	5	3	2	3	19%
Tatiana College	10	8	5	3	3	26%
Maria Goretti	18	7	5	2	5	13%
Man Plank	52	36	35	1	34	65%
Primos Amalia Hesterschol	47	11	11	5	8	17%
Reina Beatrix	52	22	7	15	7	13%
Rosa College	37	8	3	5	3	8%
Rosario College	44	7	4	3	4	9%
Sol Primario Kuduwecha	52	18	15	3	13	25%
St. Alcyon	43	11	8	5	6	14%
St. Anna	49	13	1	12	1	2%
St. Dominicus	53	17	6	11	5	10%
Washington School	84	42	23	20	22	26%
Corpus Mazarima	34	3	1	2	0	0%
St. Francis	21	5	0	5	0	0%
Martha School	40	8	0	6	0	0%
Plus K	25	7	0	7	0	0%
	1033	315	168	147	161	16%
Andere scholen						
De Scholast		5	3	2	2	
Nederland						7
Hilleg (Hart) (Parbadi Brug)						3
St. Michael (Parbadi Brug)						2
						167

ORANJESTAD — Het percentage leerlingen dat na de basisschool doorstroomt naar havo/vwo ligt op 26 procent. Laag vergeleken met Nederland waar 45 procent van de basisschoolleerlingen naar havo/vwo gaat. Stichting Middelbaar Onderwijs Aruba (Smoa) vindt het lage percentage verontrustend. Onderwijsminister Michelle Hooyboer-Winklaar erkent dat verbetering nodig is, maar benadrukt dat de ongerustheid gebaseerd is op de toets van Colegio Arubano. “Een test die voor 100 procent telt. In Nederland gebeurt dit niet”, laat ze vanochtend weten aan *Amigoe*.

door onze verslaggever
Franciska Groen

Het bestuur van Colegio Arubano, Smoa, onderstreept met de instroomcijfers die zij vandaag bekendmaakte, haar ongerustheid en het belang van kwaliteitsverbetering van de toeleverende scholen. “Van een aantal scholen maakt zo’n 25 procent de overstap, maar voor veel basisscholen geldt dat ze er nauwelijks in slagen om leerlingen op te leiden die de overstap kunnen maken naar havo/vwo”, stelt Smoa. “Daarbij speelt natuurlijk niet alleen de kwaliteit van het onderwijs een rol. Er zijn scholen met veel kinderen in een achterstandssituatie. Het is voorspelbaar dat van deze scholen minder kinderen naar havo-vwo gaan.”

Balans

Uit de cijfers blijkt dat basisschool en College Mon Plaisir de meeste havo-instromers levert. “De toestroom van leerlingen naar Colegio Arubano is zeker niet evenwichtig verdeeld over mavo-scholen. Ook dit jaar is Mon Plaisir de grootste leverancier van mavo-instromers. Over de laatste jaren gerekend, is het aandeel van die school 35 procent.” Volgens het bestuur is eenzelfde patroon zichtbaar bij de instroom in het eerste leerjaar van de havo. “65 procent van de zesdeklassers van Mon Plaisir kon na de toelatings-toets toegelaten worden tot de eerste klas van Ciclo Basico.”

Impuls

Opvallend is ook dat van de 200 leerlingen die dit jaar de overstap van mavo naar havo maakten, het grootste deel, 134 leerlingen, kiest voor Colegio San Nicolas. Die

havo-opleiding heeft een extra leerjaar. “Vergeleken met Nederland is de instroom zeer groot, wat zorgen baart over de te verwachten resultaten.” Smoa heeft een doel met het openbaar maken van de instroomcijfers. Het bestuur hoopt de discussie over de kwaliteit van de toeleverende scholen een nieuwe impuls te geven. “Het gaat er uiteindelijk om dat het Arubaanse kind de kansen krijgt die het verdient.”

Verbetering

Winklaar ontkent niet dat er wat moet gebeuren aan de kwaliteit. “Ik ben het ermee eens dat overal verbetering nodig is. Daarom hebben we de kerndoelen rekenen en wiskunde geïntroduceerd. En voor dit jaar en volgend jaar taal.” Ze licht toe dat er een groot verschil tussen Aruba en Nederland is als het gaat om de toelating vanuit een basisschool naar havo/vwo. “In Nederland spelen rapportcijfers van de basisschool en het advies van de basisschool bepalende factoren voor toelating.” De minister gaat ervan uit dat met de introductie van de nationale kerndoelen voor het primair onderwijs en een nationaal toetsbeleid een betere doorstroom kan plaatsvinden. “Inclusief een nationale eindtoets wordt het eindniveau van de basisschool inzichtelijker en verbetert de doorstroom van basisschool naar secundair onderwijs.”

In de wacht

Volgens Directie Onderwijs blijven Smoa en Colegio Arubano in gebreke als het gaat om het aanleveren van informatie. “Het ministerie en de Inspectie van het On-

derwijs hebben meerdere malen verzocht om officiële en specifieke informatie en documentatie aan te leveren over instroom, lessentabel, inzet van taakuren, etc. Het ministerie en de Inspectie hebben tot nu toe de officiële informatie nog niet ontvangen van Smoa/Colegio Arubano.” Ook het verschil in instroomcijfers en kwaliteit van de instroom per mavo-school is meerdere malen aangekaart bij Colegio Arubano, volgens hen. “Met het verzoek om informatie aan te leveren. Dit is ook ter sprake gekomen tijdens de vergaderingen van de Commissie mavo-havo die het adviesrapport over aansluiting mavo-havo heeft geschreven. De informatie is nooit aangeleverd.” Het uitgangspunt van Directie Onderwijs is: “Als er (grote) verschillen worden geconstateerd tussen mavo-scholen kunnen we niet generaliseren en de groep mavo-leerlingen als probleem zien of benaderen. De aanpak moet dan gedifferentieerd worden per toeleverende school. Als de informatie bekend is, kunnen de relevante instanties acties ondernemen om de kwaliteit van de instroom van specifieke scholen aan te kaarten.”

Hoge prijs

Over de strengere toelatingseisen die Colegio Arubano wilde instellen was flink onenigheid. Reden voor de aanscherping is dat er met de oude eisen te veel mavo-leerlingen blijven zitten en de instroom dusdanig groot is dat de school de leerlingen niet voldoende kan begeleiden. Door de eisen aan te scherpen kan volgens de school de kwaliteit van onderwijs worden gehandhaafd, ook met het oog op de strengere eisen die aan de eindexamens gesteld worden. De minister greep in en dat leidde ertoe dat twee extra leerlingen werden toegelaten tot Colegio Arubano. Smoa geeft aan dat dit prettig is voor deze leerlingen, maar dat de prijs hoog was. “Er is sprake van verstoorde verhoudingen, een kort gedrag dat eventueel gevolgd wordt door een bodemprocedure en een ingrijpen in de vrijheid van onderwijs. Kwaliteitsverbetering van de toeleverende scholen zou nu het volgende punt op de agenda moeten zijn”, aldus Smoa.

Nationaal

Winklaar vindt het zorgwekkend dat Colegio Arubano mavo-leerlingen in een negatief daglicht blijft stellen. “In plaats van doen wat ze zouden moeten doen om ervoor te zorgen dat deze leerlingen succesvol zijn.” Ze benadrukt dat zij als minister van Onderwijs verantwoordelijk is voor de kwaliteit van het onderwijs, inclusief het onderwijs dat Colegio Arubano geeft. “Colegio Arubano is een 100 procent gesubsidieerde school. Zij hebben geen mandaat noch de autoriteit om te beslissen wie wel potentie heeft en wie niet. Dat is waarom de overheid het kort gedrag heeft gewonnen. Het zijn beslissingen die op nationaal niveau moeten worden genomen.”

TNO en Aruba verlengen samenwerking

ORANJESTAD — TNO Caribbean Branch Office vestigde zich precies vier jaar geleden op Aruba. Paul Krom (links), president van de Raad van Bestuur van TNO, ondertekende gisteren samen met minister-president Mike Eman de voortzetting van hun samenwerking. Het nieuwe vierjarige contract werd getekend tijdens de speciale TNO-Arubadag in Den Haag waar Eman een presentatie gaf over de duurzame 2020 visie van ons eiland. In totaal was er zestig man publiek aanwezig die meer te horen kreeg over hoe Aruba fungeert als hub (tussenstation) voor Europa en Amerika. Volgens Eman was de belangstelling en interesse van het publiek groot en werden veel vragen gesteld. Daarnaast vertelt Eman dat hij blij is dat de samenwerking met TNO wordt voortgezet. “Deze samenwerking is een goed voorbeeld van hoe je met elkaar kan doorgaan en hoe Aruba gebruikt kan worden als hub.”

Migranten van Kroatische bus in Hongaarse bus

ZAGREB/BOEDAPEST — Tientallen vluchtelingen zijn vandaag vanuit Kroatië de grens met Hongarije overgestoken. Ze werden met Kroatische bussen naar de grens gebracht en daar stapten ze over in Hongaarse bussen. Het is niet bekend waar ze nu naartoe gaan. “Ik ben heel blij, ik wil alle regeringen en alle mensen bedanken”, zei Syriër Adel (31), die op weg is naar Nederland.

over vrij verkeer van personen binnen de aangesloten groep Europese landen, moet het land waar ze aankomen de vluchtelingen registreren. Ze mogen niet zonder meer verder trekken in de Schengenzone.

De Kroatische premier Zoran Milanovic wil echter niet meer vluchtelingen registreren en huisvesten. Hij heeft dat vrijdag beklemtoond. Grensposten met Servië zijn gesloten en wie toch binnenkomt mag verder naar het noorden, maar niet blijven. Veel migranten menen dat ze vooral in Duitsland en Zweden automatisch asiel krijgen als ze geloofwaardig maken dat ze uit Syrië komen.

Zwitserland

Zwitserland vangt tot 1500 asielzoekers op. Het land doet mee aan de herverdeling van vluchtelingen in de Europese Unie, waarvan het zelf geen lid is. Bovendien trekt het land meer geld uit voor hulp aan de slachtoffers van geweld in Syrië, Irak en Oost-Afrika. President Simonetta Sommaruga verwacht niet dat veel vluchtelingen met een omweg via Zwitserland proberen Duitsland te bereiken. Grenswachten zijn klaar om meer te controleren, ‘maar nu hebben we systematische grenscontroles nog niet nodig’.

Zwitserland had dinsdag al aangeboden om vluchtelingen op te vangen.

Zoeken naar Madeleine McCann kost 14 miljoen

LONDEN — De zoektocht naar het vermiste Engelse meisje Madeleine McCann heeft de Britse overheid al meer dan 10 miljoen pond gekost. De peuter verdween uit een vakantieappartement in Portugal terwijl de ouders even verderop uit eten waren. Sindsdien is het een van de bekendste vermissingszaken ter wereld.

Volgens onderminister Michael Bates van Binnenlandse Zaken is nog eens 2 miljoen pond gereserveerd voor de rest van het jaar,

meldt *The Independent* vandaag.

De destijds driejarige Madeleine verdween in 2007, waarop de Portugese politie een onderzoek startte. Hoewel de ouders, Kate en Gerry McCann, in eerste instantie werden verdacht, bleken zij in 2008 niets met de verdwijning te maken te hebben. Niet lang daarna werd de zaak gesloten, maar de ouders huurden detectives in. Scotland Yard begon daarop een eigen onderzoek en de Portugese politie heropende de zaak in 2013. Beide onderzoeken lopen nog.

Career Opportunities at La Cabana Beach Resort and Casino

Chief Engineer

Key Responsibilities

- Must possess leadership qualities, communicate, motivate and direct very well.
- Coordinate and manage the day-to-day maintenance and upkeep of the hotel property.
- Continually support and improve engineering services that effectively address problems affecting guests, associates and environment.
- Must be an independent technician, able to analyze problems and to formulate plans to get work done quickly including procurement of materials, parts, etc., and necessary scheduling arrangements with a high degree of quality.
- Supervise and participate in all preventive and general maintenance programs.
- Must be physically and mentally strong, recognize problems and work them out.

Education & Experience

- Must be fluent in the following languages: English, Spanish, Papiamentu and Dutch.
- Must have College/University Diploma, Minimum of Bachelor degree or equivalent.
- Experience of seven years in similar type of organization as Chief Engineer.

Executive Chef

Key Responsibilities

- The Executive Chef is responsible for coordinating, supervising and directing all aspects of the hotel's food production, while maintaining profitable F&B operations and high quality products and service levels. He/she is expected to provide training for all staff, meet quality standards, establish and enforce food specifications, portion control, recipes and sanitation. The Executive Chef is also responsible for controlling food and labor costs while maximizing guest satisfaction.

Qualifications & Skills

- Previous managerial responsibility is required.
- Must have knowledge of F&B preparation techniques, health department rules and regulations, HAACP regulations.
- Education/Experience
- A culinary degree and at least 6 years of progressive experience in a hotel or a related field.
- Proven track record and experience in a similar position or an Executive Sous Chef position in larger Resort F&B operation.
- Leadership Skills, Training Skills.
- Computer skills i.e. Word processing, Excel, Outlook and inventory control programs.

OUR PURPOSE
"We Create Memorable Vacations"

OUR MISSION
Together we deliver genuine personalized Service and Quality product enhanced by our Safe and Healthy Environment.

OUR VALUES
Care
Loyalty
Appreciation
Passion

We provide competitive remuneration and benefits package.

For more information on Career Opportunities visit our Human Resources Office at J.E. Fransquin Blvd. 250 Eagle Beach, ARUBA or contact Carine Cratz at carine.c@lucanahambr.com +297-528-1132

Rijksministerraad in de fout bij aanwijzing Aruba

Paleis van de Raad van State in Den Haag, Nederland

DEN HAAG — De Rijksministerraad heeft in 2014 niet de juiste procedure gevolgd bij de financiële aanwijzing voor Aruba, destijds aanleiding voor de hongerstaking van premier Mike Eman. Dat valt af te leiden uit het antwoord van de Raad van State op vragen van de Tweede Kamer en van de Staten van Aruba, Curaçao en St. Maarten.

door onze correspondent
Otti Thomas

De Rijksministerraad gaf in juli 2014 via een aanwijzing opdracht aan gouverneur Fredis Refunjol om de Arubaanse begroting eerst te laten onderzoeken, voor hij akkoord zou gaan door zijn handtekening te zetten. Aanleiding waren zorgen van de Nederlandse regering over het toenemende begrotingstekort en het uitblijven van bezuinigingen. Volgens de Raad van State heeft de Rijksministerraad echter een procedurele fout gemaakt. Als de gouverneurs van Aruba, Curaçao en St. Maarten vermoeden dat een begroting of andere landsverordening in strijd is met de belangen van het Koninkrijk of internationaal recht, dan kunnen ze deze alleen voordragen voor ver-

nietiging. Die bevoegdheid is vastgelegd in het Reglement van de Gouverneur. “Het is met deze bepaling niet verenigbaar dat de Gouverneur een aanwijzing gegeven wordt om de vaststelling van een verordening of besluit gedurende langere tijd op te schorten”, schrijft de Raad van State. Alleen als onderdeel van een vernietigingsprocedure, met een verplicht advies door de Raad van State, is een tijdelijke schorsing mogelijk. Er bestaat wel een juridische mogelijkheid om de vaststelling, een begroting of landsverordening uit te stellen, maar daar zal de Rijksministerraad dan zelf voor moeten zorgen, bijvoorbeeld via een Algemene Maatregel van Rijksbestuur, overigens ook na het inwinnen van advies bij de Raad van State. De gouverneur speelt in die procedure geen

rol, met uitzondering van zijn plicht om landsverordeningen en -besluiten naar de Koning te sturen, schrijft de Raad van State. “Voordeel van een algemene maatregel is dat de gouverneur minder snel in een onhoudbare positie geplaatst wordt.” De bepalingen uit het Reglement van de Gouverneur hebben niet als gevolg dat de Rijksministerraad nooit een aanwijzing mag geven aan een gouverneur, merkt de Raad van State op. Maar als er een aanwijzing wordt gegeven, dan mag die alleen betrekking hebben op de bevoegdheden die een gouverneur heeft als Koninkrijksorgaan. In die rol houdt hij toezicht op de naleving van Rijkswetten, waakt hij over de belangen van het Koninkrijk en kan hij landsverordeningen voordragen voor vernietiging. “Met een aanwijzing kunnen derhalve geen nieuwe bevoegdheden voor de gouverneur als Rijksorgaan (...) worden geschapen. De landsorganen kunnen ook niet worden verplicht mee te werken ten behoeve van

bevoegdheden van de gouverneur die verder zouden rijken dan het Reglement van de Gouverneur.” Bij elke aanwijzing is het daarnaast van belang om rekening te blijven houden met de middelen waarover een land beschikt en een juiste afweging te maken of landen zelf in staat zijn om problemen op te lossen.

Kwetsbaar

In het advies benadrukt de Raad van State verder dat de gouverneurs van Aruba, Curaçao en St. Maarten zich in een kwetsbare positie bevinden, aangezien ze een rol vervullen op Koninkrijksniveau én op landsniveau, waar de gouverneur deel uit maakt van de landsregeringen. “De gouverneur is daarin geen onderdeel van de Nederlandse vertegenwoordiging in de landen of een vooruitgeschoven post van de Nederlandse regering, net zo min als hij eerste vertegenwoordiger van de landen in Den Haag is. De afweging en de beslissing wat tot de ene functie (landsorgaan) of tot de andere functie (Koninkrijksorgaan) behoort, is

de eigen verantwoordelijkheid van de gouverneur, die hem niet uit handen kan worden genomen”, schrijft de Raad van State. De raad meldt stellig dat de Rijksmi-

nisterraad, de Nederlandse regering en de regeringen van Curaçao, Aruba en St. Maarten de gouverneur op dat gebied moeten respecteren.

Waarborgfunctie

De Raad van State (RvS) verwijst in haar advies over de aanwijzingen ook naar de waarborgfunctie. Het adviesorgaan sluit zich tot op zeker hoogte aan bij de ruimere interpretatie, waaraan de Nederlandse regering al enige tijd de voorkeur geeft. Volgens het adviesorgaan hoeft niet te worden gewacht tot dingen fout gaan, maar mag de Rijksministerraad ook ingrijpen om problemen te voorkomen. De waarborgfunctie is volgens de RvS oorspronkelijk bedoeld was als een stok achter de deur, die alleen in uitzonderlijke omstandigheden gebruikt zou moeten worden als laatste redmiddel op het moment dat mensenrechten of rechtszekerheid in het geding zijn. “Tegelijk is het niet zo dat de rol van het Koninkrijk ter zake van de waarboring (...) zich beperkt tot ingrijpen pas nadat in een land een zodanige stelselmatige en diepgaande inbreuk op bedoelde waarden is ontstaan dat sprake is van een onhoudbare situatie.”

Het adviesorgaan kijkt daarbij ook naar de letterlijke betekenis van de term waarborgen als het voorkomen van problemen. Verder meldt de Raad dat er een risico verbonden is aan een afwachtende houding. Als op een gegeven moment wel sprake is van een onhoudbare situatie, kan de ernst van problemen zo ernstig zijn, dat bij ingrijpen een relatief grote inbreuk wordt gedaan op de autonomie van de landen.

Zoektocht naar vermist meisje

ORANJESTAD — Het 14-jarige meisje Quidlen Henricus is sinds gisterenochtend vermist. Ze is door haar moeder en zus omstreeks 07.30 uur voor het laatst gezien toen zij vanaf Cura Cabai naar Scol Practico pa Ofishi (SPO-school) ging lopen. Het 1.65 meter lange meisje had een rood polo-shirt aan van haar school, een blauwe spijkerbroek en schoenen van het merk Air Jordan (kleur grijs, wit, rood). Daarnaast had ze een kleine rode rugzak bij zich van het merk Tutto. Korps Politie Aruba (KPA) is hard op zoek naar het Papiamentstalige meisje, maar schakelt ook de hulp van de bevolking in. Heb je haar gezien, of heb je een tip waar Quidlen mogelijk kan zijn, bel dan naar 100 of 911. De tiplijn van de politie is te bereiken via het nummer 11141. De moeder van het vermiste meisje is bereikbaar via het telefoonnummer 600-8478. Het korps zond gisteren ook een bericht uit over het 14-jarige meisje Isleen Tromp die al drie dagen niet gezien was. Zij is inmiddels in goede gezondheid weer thuis.

Wegafsluitingen

DOW sluit zondagochtend om 07.00 uur de L.G. Smith Blvd af vanaf de Weststraat tot aan de Paardenbaaistraat wegens werkzaamheden. De afsluiting wordt aangegeven met aanwijzingsborden en verkeershekken. Naar verwachting kan de weg 's middags om 16.00 uur weer worden vrijgegeven. Ook sluit DOW van 28 september tot 9 oktober een deel van de Briezenstraat af. Deze weg is gedurende de betreffende periode tussen 8.00 en 16.00 uur afgesloten voor gemotoriseerd verkeer. Dit in verband met werkzaamheden aan het riool. Het gaat om het stuk weg tussen huisnummer 1 tot en met 17.

Alert

Een potentiële autodief of inbreker is door een alerte eigenaar weggejaagd. In de Lago Heigtsstraat liep een onbekende man om een geparkeerde auto heen. De auto-eigenaar zag de verdachte gedragingen en deed het buitenlicht van haar huis aan. De man rende daarop weg. De politie kreeg een melding van het voorval en kwam ter plaatse. Agenten zochten naar de verdachte man, maar troffen niemand aan.

Vistoren

Twee mannen besloten het terrein van olieraffinaderij Valero op te gaan om daar vanaf een toren te gaan vissen. Zij werden door de beveiliging verwijderd. Het bedrijf bracht ook de politie van het incident op de hoogte.

Warring

Een verwarde man heeft zich onwelkom gemaakt in supermarkt Cheng Xing in Casibari. Hij is een bekende van de politie en agenten bezochten de man dan ook thuis. Hij kreeg te horen dat hij zich niet meer mag vertonen in de supermarkt. De man toonde begrip.

Werknemers Renaissance onttevreden over parkeerbeleid

Aruparking verlaagt tarieven

Foto: Teo Lopez

Werknemers van Renaissance staan de pers te woord

ORANJESTAD — Ontevreden werknemers van het Renaissance Resort en Casino liepen gisteren in een stoet naar het Bestuurskantoor om een brief te overhandigen aan Transport-minister Othmar Oduber over het nieuwe parkeerbeleid. Aruparking verlaagt per direct de parkeertarieven, maar dat heeft volgens woordvoerder Sannin Daou niets te maken met deze manifestatie.

door onze verslaggever
Leanne van Spronsen

Volgens Teo Lopez, die aanwezig was bij de manifestatie, meldden de werknemers dat zich al meerdere incidenten hebben voorgedaan, waarbij met name vrouwelijke medewerkers in zeer onveilige situaties terecht kwamen bij het 's avonds laat terug lopen naar de auto. Afgelegen parkeerplaatsen, zoals bij het voormalige Texas-gebouw, zouden niet voldoende verlicht zijn

en onveilig. Omdat eerdere telefoontjes en brieven naar Aruparking en minister Oduber niets opleverden, besloten de medewerkers gezamenlijk een brief te overhandigen aan de minister.

Niet opgelost

De medewerkers stelden voor om de gele parkeerplaatsen voor het parlamentsgebouw, die na vier uur 's middags leeg zijn, 's avonds beschikbaar te stellen voor medewerkers van Renaissance en of the Market-

place die dan moeten werken. Paul Gielen, directeur van Renaissance, vertelt aan Amigoe dat de minister daar niet mee akkoord ging. “Ook het voorstel dat met twee mensen die verschillende werktijden hebben, één plek kunnen huren, is volgens de minister niet uitvoerbaar. Het zou te moeilijk te controleren zijn in het systeem.” Wel biedt de minister het Renaissance vijftig extra plekken aan om te huren voor medewerkers. “Daar gaan we zeker op in, maar omdat we 750 werknemers hebben, is het probleem daarmee niet opgelost.”

In samenwerking met Elmar gaat Aruparking betere verlichting installeren op afgelegen parkeerplaatsen en tot twaalf uur 's avonds beveiligingspersoneel inzetten. “Dat

is mooi, maar ook niet genoeg. Want daarna werken er ook nog mensen die naar hun auto moeten lopen”, aldus Gielen.

Vergunning goedkoper

Wat niet in de brief stond, maar ook voor veel onrust zorgt, is de 75 florin die de parkeervergunning maandlijks kost. Aruparking maakte gisteren bekend dat de tarieven per direct worden verlaagd. Wordvoerder Sannin Daou legt desgevraagd uit dat dit niets te maken heeft met de manifestatie van de Renaissance-medewerkers. “We hebben eerder al met de minister (Oduber, red.) gezeten en dit afgesproken. De minister heeft dit moment aangegrepen om bekend te maken dat de tarieven wijzigen.” Een parkeervergunning wordt 20 procent goedkoper, namelijk 60 florin per maand. “Het aantal mensen dat een vergunning aanvraagt, is veel hoger dan we dachten. Daarom kunnen we nu deze korting geven.”

Uurtarieven

Ook de uurtarieven veranderen. Het is mogelijk om per kwartier te betalen voor een bedrag van vijftig cent. Maar bij inworp van twee florin krijgt een klant nu negentig minuten parkeertijd in plaats van zestig. Op de vraag hoeveel je dan moet betalen om een uur te kunnen staan, zegt Daou: “Twee florin. Je krijgt er gewoon een halfuur gratis bij. Na die negentig minuten geldt weer het uurtarief van twee florin. Twee uur parkeren kost dus drie florin.” Volgens Daou is deze verlaging ingevoerd na evaluatie van de eerste twee weken sinds de wet Parkeerzones is ingegaan. Was het dan te duur? Daou: “Nee, het was niet te duur. Er

is geen specifieke reden voor.” Het hogere aantal aanvragen voor vergunningen kan de verlaging van de uurtarieven ‘makkelijk compenseren’.

Ontheffing

Bewoners van de binnenstad krijgen per 1 oktober ontheffing voor één auto, die zij dus gratis mogen parkeren. Amigoe schreef eerder al dat dit een voorwaarde was van de AVP-fractie en in een motie was aangenomen. Dit was echter nog niet opgenomen in de Landsverordening, maar per 1 oktober wel. “De bewoners hebben nu natuurlijk al wel een vergunning, maar het gaat dan officieel in.” Volgens de woordvoerder is het dus niet zo dat de deze mensen de hele maand september wel hebben moeten betalen.

Sneller wielklem

De regels voor het plaatsen van een wielklem zijn aangescherpt. Daou: “We geven mensen nu een halfuur langer de tijd om te parkeren als zij twee florin betalen. Dat is handiger voor mensen die bijvoorbeeld uit eten gaan en aan een uur niet genoeg hebben. Eerst was de regel: je betaalt voor een uur en als je na een kwartier niet terug bent, krijg je een wielklem. Omdat je nu negentig minuten mag parkeren, vervalt dit kwartier en wordt meteen na overschrijden van de tijd een wielklem geplaatst.” Verwijderen kost nog steeds 75 florin en drie uur na het plaatsen daarvan wordt de auto weggesleept en betaalt de parkeerder daar ook nog eens 150 florin voor.

Ook in het high rise-gebied worden nu parkeervakken geschilderd, in totaal moeten er 419 komen, waar 24 uur per dag voor betaald moet worden.

Amsterdam Manor Beach Resort with its unique Dutch Colonial appearance has been able to be a successful and popular hotel, which has lead to a large group of loyal returning guest, that have become important members of our Amsterdam Manor family. The foundation of the success of Amsterdam Manor relies a great deal on our staff.

Amsterdam Manor Beach Resort is looking for:

Housekeeping

- Housekeeping Supervisor (M/F)
- EPI with 3 years of experience

Accounting

- Cost Controller (M/F)
- HBO with 3 years of experience

Candidates must preferably be Arubans, have Dutch Nationality or Present Proof of a Legal work permit. All applicants who are offered a job with the company will be tested for drugs as part of the post job offer employment screening process. Last date to Apply: **September 30, 2015**

Please send your application with your Curriculum Vitae to:
hrmanager@amsterdammanor.aw
MVC Eagle Beach Aruba
J.E. Irausquin Blvd 240
P.O. Box 1279, Oranjestad, Aruba
Tel: 587 0110 ext.141 Fax: 587 0117
www.amsterdammanor.com

Plankgas

Krachtbronnen politiek

Bert Devies was jaren werkzaam in de internationale autosport als cameraman, journalist, tv-commentator en regisseur voor onder meer Eurosport, NOS, RTL, SBS6, ESPN en anderen. Ook was hij manager van raceteams in Indycar en diverse Europese raceseries. Momenteel woont Bert op Aruba en schrijft regelmatig voor Amigoe over de autosport.

Het Red Bull Formule 1 Team heeft al twee jaar een moeizame relatie met motorenleverancier Renault. Na vier wereldkampioenschappen op rij, kan de Oostenrijkse renstal niet op tegen de snelheid van Mercedes. Zowel de prestaties als betrouwbaarheid van de Renault motor laat te wensen over. De frustratie schijnt zo hoog opgelopen te zijn, dat Red Bull in 2016, ook al is er een contract, niet meer gebruik gaat maken van de Franse motoren. Het team heeft om ontbinding van het partnerschap gevraagd. Hetgeen ook door de Franse motorenfabrikant geaccepteerd gaat worden. De toekomst van Renault in de Formule 1 is nog onzeker. Men zegt dat de Franse fabrikant volgend jaar geen motoren aan klantenteams gaat leveren, waardoor ook Red Bull satellietteam Toro Rosso op zoek moet naar een nieuwe motorenleverancier. Hierdoor blijven twee opties over: Renault neemt Lotus over of de Fransen vertrekken uit de Formule 1.

De directie van Mercedes heeft al besloten dat er geen Formule 1-motoren

aan Red Bull geleverd gaan worden. De gedachte is dat Mercedes 60 jaar heeft gewacht om in een dominerende positie in de Formule 1 te komen en geen intentie heeft Red Bull te helpen. Het kan een té serieuze uitdager gaan worden tegen het eigen succes.

Het racen met Ferrari motoren lijkt voor RedBull de enige optie. Ferrari houdt echter een slag om de arm. Er is zeker nog geen deal, maar de Italianen hebben echter geen probleem met de levering van hun motoren en zijn niet bang voor de competitie. Ze vechten met iedereen. Ferrari gaat hun krachtbron voor het seizoen 2016 sterk aanpassen. President van de Scuderia, Sergio Marchionne, zei afgelopen weekend in Monza al dat Ferrari in 2016 mee gaat doen om de titel en dat zal dus met een nieuwe motor moeten gebeuren. De vorm van de motor wordt daarbij ook grondig onder handen genomen. De huidige Ferrari motor is namelijk nogal breed. Er is grote haast voor RedBull F1. Het wachten met een definitieve motorkeuze heeft een nadelige invloed op het ontwerpen van de nieuwe auto's. De motor is natuurlijk een belangrijk en centraal onderdeel van de auto. Vooral de achterkant van de auto moet daaromheen ontworpen worden. Dit is ook de tijd van het jaar dat teams beginnen met het ontwerp van hun nieuwe auto's. De beide Red Bull teams kunnen daar echter nog niet mee gaan beginnen, want zij weten niet met welke krachtbron zij zullen rijden. Red Bull heeft genoeg middelen om zich snel aan

te passen, maar voor Toro Rosso en Max Verstappen kan dit problematischer zijn. Zij komen misschien onder druk te staan omdat ze een kleinere organisatie hebben.

Mercedes en achterhoede Formule 1 team Manor zijn wel in gesprek over het leveren van motoren voor het Formule 1-seizoen van 2016. De mogelijkheid om het Britse team van de aandrijving uit Stuttgart te voorzien, is inmiddels bevestigd door Mercedes teammanager Toto Wolff. Het Duitse merk moet dan wel dispensatie krijgen. De regels schrijven voor dat een motorenbouwer maximaal aan drie raceteams mag leveren. Het is ook een kwestie van capaciteit en onder aan de streep weet men niet wat er gebeurt met Lotus en Renault. Manor heeft nu Ferrari moto-

ren. Het is een jong nieuw team en moet alle motorenleveranciers ontmoeten en de beste deal voor zichzelf maken. Er kan een financiële deal worden beklonken waarmee Mercedes ook een rijder kan inbrengen bij Manor. Daardoor lijken de kansen van de talentvolle Mercedes junior coureur Pascal Wehrlein om in de Formule 1 te kunnen rijden met de dag te groeien. De Duitser rijdt op dit moment DTM (Duitse Toerwagens) voor Mercedes. De jonge coureur lijkt meegenomen te worden in de onderhandeling met Manor. Toto Wolff, reageert: "We hebben met Manor nog niet over coureurs gesproken, omdat we denken dat het te vroeg is. Ik ben een grote supporter van Pascal, omdat hij fantastisch werk levert in de DTM en hij ook een geweldige jongen in de F3 was. Dus heeft hij zeker

het potentieel om de F1 in te gaan. Op dit moment concentreert mijn agenda zich puur op het race team en het binnenhalen van het kampioenschap."

Veilig in de Simulator

Na de dood van Justin Wilson is de roep om een gesloten cockpit op een Formule 1 auto groter dan ooit. Diverse F1-coureurs, waaronder Jenson Button, spraken hier de voorkeur voor uit. Jacky Stewart daarentegen vraagt de FIA voorzichtig te zijn, voordat er een beslissing wordt genomen. Jenson Button liet op zijn beurt in Monza weten, dat het allemaal genoeg is met de doden die gevallen zijn door rondvliegende brokstukken en wielen. De FIA voert inmiddels tests uit om de hoofden van een coureur beter te beschermen. Maar willen de racefans een Formule 1 auto met een dakje?

Dan is het racen in een simulator een stuk veiliger en blijkt ook in de praktijk erg handig te zijn. Max Verstappen oefende het circuit van Spa-Francorchamps en Monza in de simulator. De Limburger oefende zo zijn fraaie passeeractie bij Blanchimont, waarmee hij Felipe Nasr tijdens de F1-wedstrijd verschalkte. In Monza haalde de Toro Rosso-coureur Felipe Nasr buitenom in, waarmee hij wederom een bijzondere inhaalmanoeuvre liet zien. Max laat weten dat hij deze inhaalacties in de simulator geoefend heeft. "Ik deed exact hetzelfde als in de SIM. Het is altijd goed, als je weet hoeveel ruimte je hebt. Met het SIM racen ga je soms een beetje te ver, maar ongestraft en zonder echte schade. Daardoor weet je dat je bepaalde acties niet in het echt kunt doen. Ik denk dat het me

helpt." Lewis Hamilton verklaarde dat hij niets ziet in het SIM racen. Hij wil het allemaal op het echte racemoment laten aankomen. Daar krijgt hij een kick van. Dat het racen in een simulator een extra tool is om de baan te leren kennen en om situaties na te bootsen, is een feit. Maar de basis bij Max Verstappen ligt in de kartsport en zijn enorme racetalent. Max Verstappen was sinds vierde actief op de karts. Verstappen reed op jonge leeftijd al vele duizenden kilometers. Daar leerde hij de limiet opzoeken, close racen, uitremmen, inhalen, voertuig beheersing, regeren, het afstellen van de kart, en vooral omgaan met successen en teleurstellingen. Kortom, de basis ligt toch echt bij het karten. Alle huidige Formule 1-coureurs komen uit de kartsport en niet uit het SIM-racen...

Antiqueshops Louis XV & Curiosities
Rococo Plaza rd 4°
Tanki Lndert ph 7415640
Open Mon-Frid 9-1pm
Afternoon 3pm-5pm
Sat. Only 9am-1pm
We sell Bubble Wrap
www.antiquesaruba.com FBook:
antiques aruba, fleamarket outlet

Losse Verkoop-punten Amigoe di Aruba

Bloemond Supermarket
S-chow Supermarket
Moko minimarket
Bright Bakery
Bruna
Cheng's Supermarket
Circle K Oranjestad
Classic Supermarket
Fa Yang Supermarket
Food Center
Kong Hing
Ling & Sons
Mundo Nobo Supermarket
NG Supermarket
Plaza Bookshop
Springfield Supermarket
Superfood
Texaco Sasaki
Texaco Seroe Blanco
Valero Blvd
Valero St.Cruz
Wei Ming Supermarket
Shaba Pastry
The Market Alhambra Mall

Johnson

AUCTION
ex. 3:268 Civil Code of Aruba

THURSDAY OCTOBER 22, 2015

On Thursday October 22, 2015, at 11 AM, at the Conference Room of the Chamber of Aruba, Itrausquin Boulevard 10, Aruba, will be auctioned in public:

1. A residential house locally known as
ROOI BOSAL 1
standing on a parcel of public land, 497 m² in size, situated at Rooi Bosal in Aruba, cadastrally known as Third Division Section D number 803. The lease rights will expire on August 30, 2048.
Starting bid: Afl. 110.000,-
2. A residential house locally known as
ALTO VISTA 5-C
standing on a parcel of public land, 999 m² in size, situated at Alto Vista in Aruba, cadastrally known as Second Division Section D number 500. The lease rights will expire on October 8, 2051.
Starting bid: Afl. 186.000,-
3. A residential house locally known as
SABANA LIBER 262
standing on a parcel of full ownership land, 183 m² in size, locally recorded as First Division Section L number 94.
Starting bid: Afl. 125.000,-
4. A residential house locally known as
SABANA LIBER 280
standing on a parcel of full ownership land, 223 m² in size, locally recorded as First Division Section L number 94.
Starting bid: Afl. 127.000,-

Auction notary: mr. T.R. Johnson

- The auction is subject to the general conditions for foreclosure auctions and special auction conditions which will be determined by acting civil law notary T.R. Johnson.
- The auction will take place by raising bids (in Dutch: "bij opbod") and by decreasing bids (in Dutch: "bij afmijning"), in one session.
- Seller has the right to not accept any bid, at his sole discretion.
- All auction costs are for the account of the buyer, which costs include: transfer tax, registration fees cadaster, the outstanding long lease fees and property taxes for execution of the necessary notarial deeds, other auction costs (rent of auction room, bailiff fees, cancellation of liens and mortgages, advertisements), and the costs to have the property vacated, if necessary.
- Each bidder must be able to submit a bank-guarantee issued by a reputable bank in Aruba to the amount of the highest bid increased with an amount equal to the auction costs.
- The auction may be stopped or postponed at any time.
- A private written bid can be submitted at said office until October 7, 2015, 5 PM.

For more information please contact:
Mr. Berry Weijers or Ms. Chamila Tromp
Italiestraat 50 - Units 10 & 10-A tel.# 280 9950 - fax # 280 9949
email: bweijers@johnsonnotary.com - ctromp@johnsonnotary.com - www.johnsonnotary.com

secure the date

October 14th at the Renaissance Aruba Resort & Casino

NO ENFRENTA CANCER DI PECHO BO SO

Adress: Sabana Blanco 8 Tel: 588-9999

MaryJoan

Gratis gehoortesten tijdens jaarlijkse Siman di Kibra Silencio

ORANJESTAD — De stichting voor doven en slechthorenden (Fepo) organiseert samen met Quota International of Aruba aankomende week de jaarlijkse bewustwordingscampagne ‘Siman di Kibra Silencio’. Tijdens deze week wordt de aandacht gevestigd op mensen met gehoorproblemen.

Dat werd duidelijk tijdens een persconferentie op het hoofdkantoor van Aruba Bank. Deze bank heeft samengewerkt met Fepo tijdens de recente FERIA Social en blijft de stichting ondersteunen. Siman di Kibra Si-

lencio, wat letterlijk ‘de week van het doorbreken van de stilte’ betekent, slaat op de grote stilte waar mensen die hun gehoor kwijt zijn mee te maken krijgen. Voor doven is verbale communicatie met de buitenwereld onmogelijk.

En ook voor slechthorenden is communiceren lastig. Mensen raken daardoor soms in een sociaal isolement. De organisatie benadrukt dat het een voorrecht is om ‘gewoon’ te kunnen horen. Gehoorbeschadiging voorkomen is dan ook erg belangrijk. In samenwerking met Oduber & Kan en de Aruba Hearing Institute worden daarom volgende week gratis gehoortesten afgenomen. Iedereen die wil, kan bij Fepo,

Oduber & Kan en de Sociale Verzekeringsbank (SVb) San Nicolas gratis zijn of haar gehoor laten testen. Maak wel vooraf een afspraak. Fepo is te bereiken via telefoonnummer 583-1016, Oduber & Kan op 582-4719 en de SVb via 527-2736. Directie Volksgezondheid is een nieuwe partner tijdens deze bewustwordingsweek. Volksgezondheid biedt hulp om cliëntdata te verzamelen, analyseren en interpreteren. Het doel is om beter inzicht te krijgen in de gehoorproblematiek in Aruba en vooral wat de belangrijkste oorzaken zijn van doofheid. Aan doofheid veroorzaakt door erfelijke factoren is vrijwel niets te doen maar gehoorproblemen die veroorzaakt worden door externe factoren zijn meestal te voorkomen. Uit een recent onderzoek onder 409 personen blijkt dat ‘wonen naast een drukke weg’ de belangrijkste externe factor is. Andere belangrijke factoren zijn het gebruik van elektronische en mechanische apparatuur, harde muziek, muziek luisteren via oor- of koptelefoons, dragracer en deelname aan carnaval. Deze factoren werden door de geteste personen zelf opgevoerd als oorzaak van gehoorproblemen.

10 scholen voor Good4theNeighborhood

ORANJESTAD — Tien scholen doen mee aan de zesde editie van Good4theNeighborhood. Zij gaan een film maken over sparen in de breedste zin van het woord om daarmee bewustzijn te creëren bij hun medescholieren, de buurt of bedrijven.

Leerlingen tussen de 13 en 18 jaar van EPB San Nicolas, Mon Plaisir College, Colegio Arubano, Ibero American Highschool, Colegio San Antonio, International School of Aruba, Maria College, Colegio San Nicolas, Scol Practico pa Ofishi Santa Cruz en de middag/avond mavo in San Nicolas kregen onlangs, samen met docenten, uitleg over het project. Roderick van Lelyveld van Wings Global Media een workshop. Hij voorzag de leerlingen van ‘tips & tricks’, laat initiatiefnemer Arubabank weten. Voor ‘The Movie Project - Become a Savings Star’ maken de leerlingen in drie maanden tijd een film met als thema sparen voor een door hen zelf gekozen doelgroep. Dat kan een groep ouderen zijn, mensen met een laag inkomen, gehandicapten,

Leerlingen van de tien scholen luisteren aandachtig naar de uitleg over het project “The Movie Project - Become a Savings Star”

maar ook medescholieren. Volgens de bank komen veel studenten namelijk voor schulden te staan, omdat zij nooit hebben leren sparen of budgetteren. Bij het maken van de film gaat het ook om samenwerken in een team, leiderschap, creëren

en creatief zijn. De bank wil een bijdrage leveren aan het ontwikkelen van talenten en iets goeds doen stimuleren. Voor de drie beste teams is er een geldprijs weggelegd. De eerste prijs is 10.000 florin, de tweede prijs bedraagt 7500 florin en het derde

team krijgt 5000 florin. Het projectplan moet deze maand ingediend worden, in oktober is de uitvoering en in november wordt de winnaar gekozen. Volg het project via www.arubabank.com/g4n2015 of op de Facebookpagina.

OPINIE

Penopauze

Van Aller en De Vries schrijven regelmatig voor Amigoe. Vanuit hun kennis en ervaring, toetsen ze de theorie in de praktijk. Renée werkte als jurist lange tijd voor de Universiteit van Aruba en de Arubaanse overheid. John J.P. de Vries was jarenlang werkzaam als jurist bij de overheid. Zij presenteren een analytisch en onderbouwd oordeel op actualiteiten.

door **Renée van Aller & John de Vries**

Er ging een wereld voor ons open toen we ons verdiepten in de erectieproblematiek. We kwamen op dit onderwerp omdat de dagbladen ongewoon veel aandacht besteden aan een lustpil voor dames. Heren met erectieproblemen lijken baat te hebben bij Viagra. Het versterkt de bloedtoevoer naar de penis en is slechts verkrijgbaar op recept. Het mag niet gebruikt worden bij hartproblemen. Bijwerkingen zijn hoofdpijn en blozen, ook kunnen maagklachten, duizeligheid of onscherp zicht optreden. Helpt Viagra niet, dan is er nog Cialis of Levitra. Sinds enkele dagen is een libidoverhogend middel voor vrouwen - met de merknaam Addyi - te koop in Amerika. De werkzame stof flibanserine werkt op de chemische processen in de hersenen waardoor een lustopwekkend effect zou ontstaan. Nederlandse deskundigen menen dat de prijsrijke pil niet werkzaam is. Er zijn ook gevaarlijke bijwerkingen, duizeligheid, braken en misselijkheid. Het middel werd ingevoerd als antidepressivum. “Het is een typisch voorbeeld van een lifestyle-middel dat door de industrie agressief op de markt wordt gezet, zeggen tegenstanders”, aldus Trouw op 19 augustus 2015.

Via de Addyi een stomend seksleven ontwikkelen is duur. Opwindende plaatjes kijken lijkt ons veel goedkoper en mist de enge bijwerkingen. Zoals schaarsgeklede heren (met een sixpack) of dames met uitnodigende en ruim bemeten rondingen. Bij voorkeur nog niet aangetast door de tand des tijds. De vrouw wordt gezien als verdedigster van de monogamie, in tegenstelling tot de man. Die is geneigd tot relaties met veel dames.

Aangeraden wordt voorzichtig te zijn met intieme websites. De publicatie van miljoenen gebruikersprofielen van de Amerikaanse vreemdgaars-site Ashley Madison leidde tot veel onrust. ‘Life is short, have an affair’, heeft ook in Nederland gebruikers. Zo worden uw gegevens bekend.

Geen leven als theemuts
Voor de Antilliaanse en Arubaanse situatie wijzen we op een verhaal van Boeli van Leeuwen uit ‘Geniale Anarchie’, getiteld: ‘Een delicaat onderwerp’. De Antilliaanse vrouwen, zo zegt hij komen op gezette tijden bij elkaar om de kwalijke seksuele zeden en gewoonten van hun echtgenoten te analyseren. Meestal met de krulspelden in het haar. De dames van sierlijke zeden worden door de Antilliaanse dames als amoreel afgedaan. Voor een by-side moet de man getrouwd zijn. Volgens de echtgenotes besteedt de echtgenoot al zijn charmes, kwinkslagen, goede humeur en geld aan die verachtelijke wezens. Thuis is het snauwen en grauwen, de hond wegtrappen en deuren dichtslaan. De maitresse wordt niet besproken, omdat dat onderwerp te delicaat is. Het verschil tussen een maitresse en een by-side is dat voor de maitresse wel een structurele financiële infrastructuur moet worden opgezet. Onder de getrouwde vrouwen van Curaçao moet een groot aantal by-sides zijn. De overspelige echtgenote ziet zichzelf niet als by-side, maar zij heeft een liefdesaffaire.

Dushi
Het verstandige advies van Boeli van Leeuwen is: “Wanneer uw man niet thuis wil blijven, spreek hem dan toe met ‘Dushi’, ‘Mi amor’, ‘Papi’, ‘Doedoe’ of ‘Papito’.” Een probleem blijft dan dat de spanning van de ‘verbo-

den’ liefde in het onbekende zit. Echtgenoten hebben na enige tijd de spanning in hun relatie zien verdampen in de dagelijkse sleur. Van Leeuwen leverde geen oplossing voor het sprankelend houden van de relatie tussen echtgenoten.

Gevolgen ontrouw
Echtelijke ontrouw leidt ertoe dat vrouwen hun zonen voortrekken. Zonen zien hun moeder als enige fatsoenlijke vrouw. Daardoor herhalen ze het gedrag van hun vaders, omdat ze niet geleerd hebben een goede echtgenoot te zijn. De zonen moeten de genegenheid genereren, die de ontrouwe echtgenoot zijn vrouw onthoudt. “Het zijn de vrouwen die elkaar in een wurggreep houden en ervoor zorgen dat de regels die hun eigen vrijheid beperken in stand blijven”, stelde Tahmina Akefi in het NRC van 20 augustus 2015. Als de ontgooide vrouwen ook agressief op jacht gaan naar sublieme seks, is dat dan het eind van onze samenleving?

Zin in vergaderen?
Nu we toch bezig zijn met delicate onderwerpen, willen we ook het oeverloos vergaderen aansnijden. Wij hebben er veel ervaring mee en alles uitgeprobeerd. Het mocht niet baten. Eva Oude Elverink stelde in het NRC van 20 augustus 2015 voor, wandelend te vergaderen en te brainstormen. Dat levert veel creativiteit op. Voor een probleem waarvoor maar één oplossing bestaat, mag worden gezeten. De Stanford University concludeerde na onderzoek dat “mensen die regelmatig bewegen, creatiever denken en beter presteren bij cognitieve testen. Toch is het volgens hem beter de voordelen van wandelend vergaderen niet te generaliseren. Het is geen *one size fits all*. Creativiteit wordt ook beïnvloed door de hoeveelheid dopamine die iemand aanmaakt. Er zijn individuele verschillen.” Zou een extra dosis dopamine dan niet veel beter zijn voor de geestelijke en lichamelijke inventiviteit in plaats van Viagra en Addyi?

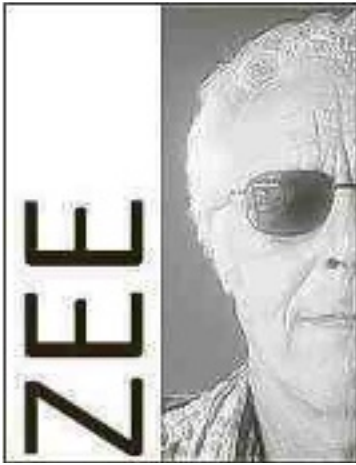
COLUMN ZEE

De toelatingstoets

Van maandag tot en met vrijdag bespreekt Nico van der Zee in deze column zinnige en onzinnige zaken. Reacties zijn welkom: nicovanderzee@gmail.com.

Het bestuur van Colegio Arubano heeft cijfers gepubliceerd die laten zien van welke scholen de leerlingen doorstromen naar havo-vwo. Dat zijn bijvoorbeeld mavo-leerlingen die geslaagd zijn en in havo-4 terecht komen, maar daar is nu wel genoeg over gesproken en geschreven. Ik ben geschrokken van de cijfers van de basisscholen. Pabao di Brug stroomt 16 procent door naar havo-vwo, Pariba di Brug is dat 10 procent. Vergelijk dat maar eens met Nederland, daar ging altijd zo’n 40 procent naar havo-vwo, maar dat cijfer ligt de laatste jaren een stuk hoger. Dit gaat straks weer veel discussie opleveren. De havo-scholen zullen wijzen op de kwaliteit van het basisonderwijs, basisscholen en politiek zullen ongetwijfeld

aangeven dat het de schuld is van de toelatingstest die de havo-scholen gebruiken. Onze onderwijsminister heeft al eens de Nederlandse situatie als voorbeeld geleerd die geslaagd zijn en in havo-4 terecht komen, minste daar lijkt het op. In de praktijk wordt daar juist veel meer getoetst, geen toelatingstoets, maar een hele reeks van tamelijk officiële toetsen die de basisschool in de loop der jaren moet afnemen. Ik heb de situatie in het voortgezet onderwijs mogen meemaken voor en na de invoering van de toelatingstoets. Voor de invoering zaten er soms leerlingen in de klas die echt niet in staat waren om Nederlands te spreken of een les in het Nederlands te kunnen volgen. Na een jaar of drie verdwenen die leer-

lingen meestal van school. Heel vervelend voor de betreffende leerlingen, maar ook niet goed voor de kwaliteit van het onderwijs. Het is moeilijk om les te geven aan een klas als er verschillende leerlingen in zitten die al snel beseffen dat ze op die school niets te zoeken hebben. Natuurlijk adviseert de school wel in een vroeg stadium om een andere school te kiezen, maar ouders volgen

dat soort adviezen meestal niet op. De toelatingstoets wordt gemaakt door deskundige docenten in samenwerking met het examenbureau. De toets is geheim, maar als ik moest surveilleren, kreeg ik wel een aardig beeld van de toets. Dat is een positief beeld: uitdagende en zinnige vragen. Wie slecht is in Nederlands of rekenen zal grote moeite hebben om een voldoende te halen. Die voldoende is nodig. De toetsontwerpers hadden bij de invoering van de toets in hun hoofd dat je gemiddeld een zeven zou moeten halen. Dan wordt het wel heel stil op het havo-vwo, daarom is die eis verlaagd tot 5,5. Die norm blijkt goed te voldoen. Geen enkele toets is perfect en leerlingen kunnen ook een slechte dag hebben op het moment dat ze de toets moeten maken. Gelukkig is er de mogelijkheid voor goede mavo-leerlingen om

aan het eind van de eerste klas over te stappen naar de tweede klas van havo-vwo. Er is dan geen jaar verloren gegaan. Colegio San Nicolas en Colegio Arubano gebruiken dezelfde toets en hanteren ook dezelfde norm. Daar ben ik blij mee. De discussie die ongetwijfeld ontstaat, wordt niet weer een conflict tussen de minister en het Colegio Arubano. Daar heeft iedereen inmiddels wel zijn buik van vol. Ik hoop dat de discussie zich concentreert op de kwaliteit van de basisscholen. Zijn die eindtermen nu eindelijk beschikbaar voor het basisonderwijs? Dan pas heb je een handvat om kwaliteit te meten en te beoordelen. Er is werk aan de winkel voor het onderwijsveld. Dit weekend maar even uitrusten en dan aan de slag. Ook degenen die niet in het onderwijs werken, wens ik een goed weekend toe.

Johnson
Notary Seal

AUCTION
ex. 3:268 Civil Code of Aruba

THURSDAY OCTOBER 22, 2015

On Thursday October 22, 2015, at 11 AM, at the Conference Room of the Chamber of Aruba, Irausquin Boulevard 10, Aruba, will be auctioned in public:

- A residential house locally known as

SAVANETA 363

standing on 4 parcels of full ownership land, respectively 832 m², 54 m², 5 m² and 114 m² in size, situated at Savaneta In Aruba, locally recorded as First Division Section E numbers 2280, 2281, 2282 and 2283.

Starting bid: Afl. 152.000,—

- A residential house locally known as

CAYA MANGASINA 42

standing on a parcel of public land, 203 m² in size, situated at Mabon in Aruba, as further described in cadastral measure document No. 435-1998. The lease rights will expire on April 27, 2059.

Starting bid: Afl. 122.000,—

- A residential house locally known as

PASTOOR HENDRIKSTRAAT 9

standing on:

- a parcel of full ownership land, 447 m² in size, situated at San Nicolas, Aruba, as further described in a measure document dated January 14, 1949, number 3032;
- a parcel of full ownership land, 43 m² in size, situated at San Nicolas, Aruba, as further described in a measure document dated November 8, 1961, number 217;
- a parcel of full ownership land, 70 m² in size, situated at San Nicolas,
- Aruba, as further described in “Rootbrief” dated January 14, 1949, number 3032.

Starting bid: Afl. 97.600,—

- A residential house locally known as

TANKI LEENDERT 158-H

standing on a parcel of public land, 500 m² in size, situated at Tanki Leendert in Aruba, as further described in cadastral measure document No. 435-1998. The lease rights will expire on November 19, 2045.

Starting bid: Afl. 249.000,—

For more information please contact:
Mr. Berry Weijers or Ms. Chamila Tromp
Italiestraat 50 - Units 10 & 10-A tel.# 280 9950 - fax # 280 9949
email: bweijers@johnsonnotary.com - ctromp@johnsonnotary.com
www.johnsonnotary.com

Televisieprogramma's

Nederland

15:25 In de ban van de condor
16:20 Kanniewaarzijn
17:05 Pauw
18:05 Journaal
18:25 Pauw
19:25 EenVandaag
19:40 Gesprek met de minister-president
19:55 Journaal
20:10 Journaal
20:40 Tekst-TV
23:55 Nederland in beweging

Zaterdag 19 september
1:50 Eén tegen 100
2:45 Nederland in beweging
3:00 VPRO Vrije geluiden
3:50 VPRO Boeken
4:25 Close Up: Architect Tadao Ando - van leegte naar oneindigheid
5:25 In de ban van de condor
6:15 Sterren.nl top 20
7:00 Journaal
7:10 Kun je het al zien?
8:05 Zwarte Zwanen 2 - Schatrijk van uw pensioenpremie

9:05 Zwarte zwanen
10:15 Wijn met karakter
11:00 Heel Holland bakt
11:49 Socutera
12:00 Journaal
12:15 EenVandaag
12:50 Sportjournaal
13:05 Kassa
14:00 Journaal
14:25 What the Frans?!
15:05 10 jaar Ik vertrek
16:05 Koefnoen
16:35 Studio sport Eredivisie
17:35 Studio sport

17:15 Volgens Robert
17:50 Fill the Void
19:10 De nachtzoen
19:25 Nieuwsuur
20:20 Nieuwsuur
21:08 Tekst-TV

Zaterdag 19 september
2:00 Galapagos
2:55 Vroege vogels
3:30 Landinwaarts
4:05 Andere tijden
4:40 Grensland
5:30 OHM magazine
6:00 MO actueel
6:20 Moslimpredikant online
6:51 Politieke Partijen: SP
7:00 Journaal
7:05 2 voor 12
7:45 200 jaar koninkrijk: Feest op de Amstel
8:35 Tijd voor Meldpunt! & Hallo Nederland
9:40 Frysland dok
10:10 Bryan Adams: Live in Toronto
11:00 Journaal
11:10 Schepper & co
11:50 Bodar op zoek naar Benedictus

12:25 De verandering
12:50 Metterdaad
13:05 Nederland zingt
13:45 Blauw bloed
14:25 Krabbé zoekt Van Gogh
15:15 Dit is de dag - Reportage
16:00 Nieuwsuur
16:35 The fall
17:40 Elephant

Nederland

15:30 Sophie in de kreukels
16:00 5My Week with Marilyn
17:40 De wereld draait door
18:40 The tonight show
19:30 College tour
20:25 De wereld draait door

Nederland

16:00 Nieuwsuur
16:55 Studio sport Eredivisie

BVN

15:00: NOS Journaal
15:05: Sesamstraat
15:20: Sesamstraat: 10 voor...
15:35: Het Klokhuis
15:45: Freeks wilde wereld
16:00: NOS Jeugdjournaal
16:05: GoGoGo
16:15: Blokken
16:45: Thuis
17:10: Dagelijkse kost
17:25: EenVandaag
17:40: NOS Gesprek minister-president
17:50: NOS Sportjournaal
18:00: VRT Journaal
18:45: De Wereld Draait Door
19:35: NOS Journaal
19:55: Weerbericht Europa/Afrika
20:00: Flikken Maastricht
20:55: NOS Het koninkrijk: Suriname
21:40: Nieuwsuur
22:25: Weerbericht Amerika/Caribiën
22:30: NOS Studio Sport Eredivisie
22:45: Pauw
23:35: Iedereen beroemd

05:50: NOS Sportjournaal
06:00: VRT Journaal
06:45: De Wereld Draait Door
07:35: NOS Journaal
07:55: Weerbericht Europa/Afrika
08:00: Flikken Maastricht
08:55: NOS Het koninkrijk: Suriname
09:40: Nieuwsuur
10:25: Weerbericht Amerika/Caribiën
10:30: NOS Studio Sport Eredivisie
10:45: Pauw
11:35: Iedereen beroemd
12:00: VRT Journaal
12:30: Landinwaarts
13:00: Te land, ter zee en in de lucht
13:25: Weekoverzicht SpangaS
14:20: Taarten van Abel
14:45: Beste Vrienden Quiz
15:05: Sesamstraat
15:20: Sesamstraat: 10 voor...
15:30: Uki
15:35: Willem Wever
16:00: NOS Journaal
16:05: Freeks wilde wereld
16:15: De Zomer Voorbij
16:50: Groeten van MAX
17:35: EenVandaag
18:05: NOS Sportjournaal
18:10: VRT Journaal
18:45: Vlaanderen Vakantieland
19:30: NOS Journaal
19:50: Weerbericht Europa/Afrika
19:55: 10 jaar Ik Vertrek
20:45: Hoe heurt het eigenlijk ?
21:20: Koefnoen
21:50: NOS Studio Sport Eredivisie
22:40: Hotel Di-rect
23:10: Nieuwsuur
23:40: Weerbericht Amerika/Caribiën
23:45: Iedereen beroemd compilatie

21:17 Tekst-TV

Zaterdag 19 september
0:30 Kabouter Plop
0:35 Bibbeltje Big
0:45 Pingu
0:50 Sesamstraat: 10 voor ...
1:00 Sesamstraat
1:15 Q Pootle 5
1:30 Kindertijd
1:55 Super Abby
2:00 The jungle book
2:10 Zapp kids top 20
2:45 ZappLive
2:55 Zappsport
3:10 ZappLive
3:30 Checkpoint
3:55 ZappLive
4:05 Kinderen voor kinderen
4:15 ZappLive
4:40 Freeks wilde wereld
4:50 SpangaS
5:40 Het geheim van Eyck
6:35 Tien torens diep
7:50 Peperbollen
8:15 Peperbollen
8:40 Peperbollen
9:05 Puberruil Zapp
9:35 Tweedehands kind
11:10 Brugklas
11:30 Brugklas
11:50 Junior songfestival
12:15 Junior songfestival
12:45 Jeugdjournaal
13:00 Junior songfestival
14:00 Troy
15:00 Plan C
16:35 The Rolling Stones: Crossfire Hurricane

ATV

00:30 late night with Seth Meyers (NBC)
01:30 last call with Carson Daly (NBC)
02:00 the Meredith Vieira Show (NBC)
03:00 Steve Harvey (NBC)
04:00 Early Today (NBC)
04:30 Today in NY
04:30 Today (NBC)
7:00 Today w/ Katie Lee & Hoda (NBC)
11:00 Access Hollywood (NBC)
12:00 Noticia Awenochi (repeat)
13:00 Time Out (repeat)
13:15 15 on 15 (repeat)
14:00 the Meredith Vieira Show (NBC)
15:00 Steve Harvey (NBC)
16:00 the Ellen DeGeneres Show (NBC)
17:00 News 4 New York (NBC)
18:30 Nightly News (NBC)
19:00 Time Out (ATV)
19:15 15 on 15 (ATV)
19:30 Noticia Awenochi (ATV)
20:30 America's Got Talent (NBC)
22:00 Dateline (NBC)
23:00 Noticia Mas Laat
23:30 the Tonight Show with Jimmy Fallon (NBC)

TeleCuraçao

15:30 Teatro te den bo kas
17:00 Hoben Positivo
18:00 TBA
18:30 Ban Hals a e Standarte (r)
19:00 Beisbòl: Yankees @ Mets
20:00 TeleNotisia
20:30 Beisbòl ta sigui
21:00 Wega di Number Kòrsou
21:10 Partisipashon di Morto
21:15 Beisbòl ta sigui
22:00 MLB Best
22:30 TBA
23:00 TeleNotisia (r)

Horoscoop

CELEBRITIES BORN ON THIS DAY: Jason Sudeikis, 40; James Marsden, 42; Jada Pinkett Smith, 44; Aisha Tyler, 45.

Happy Birthday: Professional or educational decisions must be made based on what you want, not what someone else wants you to do. You will pick up information easily as long as you don't let others limit your progress and success. An offer someone makes you will be tempting, but isn't likely to live up to your expectations. Your numbers are 1, 7, 12, 20, 26, 34, 45.

ARIES (March 21-April 19): A contract, job offer or financial gain will come from an unusual source. Make personal changes that will enhance your career prospects. It's up to you to make things happen. Ask questions and offer solutions. Romance is highlighted. 3 stars

TAURUS (April 20-May 20): Focus on forward motion and don't cling to the past. What isn't working for you can be resolved if you make changes at work or at home that will improve your situation. Children and seniors will be instrumental in your decisions. 3 stars

GEMINI (May 21-June 20): Domestic changes will lead you in a new direction. Stick to your plans and don't let anyone talk you into spending more than you can afford. A contractual problem is best dealt with swiftly. Choose intelligence over muscle. 3 stars

CANCER (June 21-July 22): Opportunities to improve your domestic situation are apparent. Don't be afraid of change or what others do or say about the choices you make. Speak and act from the heart and make it your mission to put your own needs first. 5 stars

LEO (July 23-Aug. 22): You'll come up with or be made aware of interesting options that will improve your life. Put romance at the top of your list and make an effort to surprise someone you love. Added discipline will help you reach your goals. 2 stars

VIRGO (Aug. 23-Sept. 22): Consider what's important to you and the people you care about, and do whatever it takes to maintain or improve the status quo. Talks with loved ones will help you make wise and thoughtful decisions. 4 stars

LIBRA (Sept. 23-Oct. 22): Concentrate on doing whatever is required to improve your earning potential. Cutting your overhead will be difficult, but the freedom you will gain as a result will make it well worth your while. 3 stars

SCORPIO (Oct. 23-Nov. 21): Difficulties with personal relationships will be out of your control. Standing by and waiting to see what happens isn't easy, but as long as you show support and protect your interests as best you can, you will have nothing to worry about. 3 stars

SAGITTARIUS (Nov. 22-Dec. 21): Read between the lines when it comes to what you are being told and what is actually happening. Don't rely on others or wait around for someone else to take charge. Focus on personal gains and going after what you want. 3 stars

CAPRICORN (Dec. 22-Jan. 19): Put your plans into motion. Refuse to let someone else make decisions for you. It's up to you to get the information you require to make decisions that will enhance your life or bring you the type of gains you desire. 4 stars

AQUARIUS (Jan. 20-Feb. 18): Emotions will be difficult to control. Try to take a wait-and-see approach when dealing with personal relationships. Positive changes can be made, but before you initiate anything, make sure everyone is in favor. 2 stars

PISCES (Feb. 19-March 20): Keep busy and you will accomplish more than you thought possible. A short trip will lead to knowledge that will help you finalize a deal or make an important decision. Preparation and a well-thought-out strategy will lead to success. 5 stars

SmartReading – hét visuele lezen

Dè studie- en snelleesmethode!

Je leest 4 tot 10x sneller, je onthoudt 30% meer

Je concentratie neemt enorm toe!

Studeer sneller, gemakkelijker en eenvoudiger!

SmartReading kan worden gevolgd vanaf 15 jaar.

SmartReading vervangt het 'pratend lezen' door 'visueel lezen'. Hierdoor heeft SmartReading zo'n gunstig effect op Dyslexie.

Met visueel lezen, lees je hele zinnen tegelijk en neem je deze direct op. Dit brengt rust in je brein waardoor je de leerstof sneller en gemakkelijker opneemt.

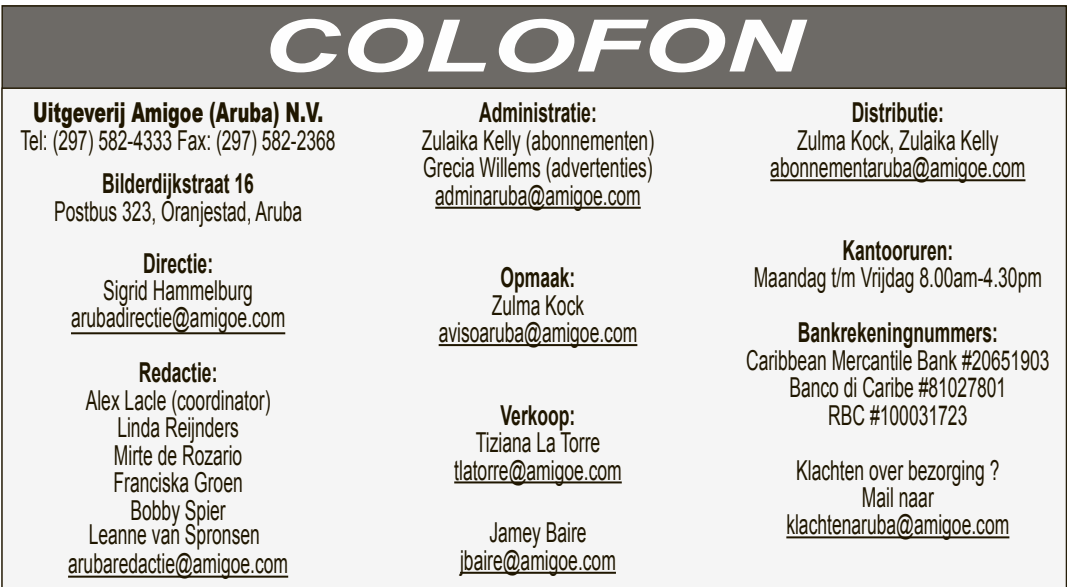
Mindmappen is onderdeel van SmartReading
Door het maken van een mindmap kun je de stof gemakkelijk onthouden.

De voordelen van SmartReading op een rij:

- Visueel lezen
- 4 tot 10 keer sneller lezen
- Je leest meerdere zinnen tegelijk
- Circa 30% meer onthouden
- Doelgericht lezen
- Het 'meepraten' neemt sterk af
- Je concentratie neemt enorm toe
- Gunstig effect op dyslexie!

Voor het bedrijfsleven en het onderwijs, pappa's en mamma's en de jeugd vanaf 15 jaar.

Zie: <http://www.smartreading.nl/smartreading/caribbean/>

Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V.
Tel: (297) 582-4333 Fax: (297) 582-2368
Bilderdijkstraat 16
Postbus 323, Oranjestad, Aruba

Administratie:
Zulaika Kelly (abonnementen)
Grecia Willems (advertenties)
adminaruba@amigoe.com

Distributie:
Zulma Kock, Zulaika Kelly
abonnemantaruba@amigoe.com

Kantooruren:
Maandag t/m Vrijdag 8.00am-4.30pm

Bankrekeningnummers:
Caribbean Mercantile Bank #20651903
Banco di Caribe #81027801
RBC #100031723

Directie:
Sigrid Hammelburg
arubadirectie@amigoe.com

Opmaak:
Zulma Kock
avisoruba@amigoe.com

Redactie:
Alex Lacle (coördinator)
Linda Reijnders
Mirte de Rozario
Franciska Groen
Bobby Spier
Leanne van Spronsen
arubaredactie@amigoe.com

Verkoop:
Tiziana La Torre
tlatorre@amigoe.com

Jamey Baire
jbaire@amigoe.com

Klachten over bezorging ?
Mail naar
klachtenaruba@amigoe.com

Het weer

ZATERDAG 19 september 2015				ZATERDAGNACHT			
Lichte onweersbuien met sterke windvlagen vanuit het oosten tussen 30 en 50 km/u.				Lichte onweersbuien met sterke windvlagen vanuit het oosten tussen 25 en 40 km/u.			
Zonsopgang 06:30	Zonsondergang 18:40	Maansopgang 11:23	Maansondergang 23:15				
Max. Temp. 33°	Neerslag 50%	Min. Temp. 28°	Neerslag 30%				
Wind 34 km/u-Oost	Luchtvochtigheid 68%	Wind 27 km/u-Oost	Luchtvochtigheid 79%				
UV Index 11+ (Extreem)							

Dienstdoende huisartsen

Vrijdag, 18 september 2015

Huisarts nachtdienst - Oranjestad

Huisartsenpost Hospitaal

527-4580

Dr. van Trigt

Huisarts nachtdienst - San Nicolaas

Centro Medico San Nicolaas

524-8833

Dr. Ramautar

Dienstdoende apotheken

Apotheek nachtdienst San Nicolaas

Botica San Lucas

584-5119

Apotheek nachtdienst Oranjestad

Botica Paradera

588-6638

Aankomsttijden Cruiseschepen

Zaterdag, 19 Sept'15

Freewinds
--:-- – 23.00

sudoku 17 sept

SOLUTION:

6	1	3	4	5	8	7	9	2
2	7	8	1	9	6	3	5	4
4	9	5	3	2	7	1	8	6
1	4	9	5	7	2	6	3	8
8	6	2	9	1	3	5	4	7
3	5	7	8	6	4	2	1	9
5	2	4	7	3	9	8	6	1
7	8	1	6	4	5	9	2	3
9	3	6	2	8	1	4	7	5

Informatie

Centraal Politie	100
Brandweer	911
Politie O'stad	102
Politie San Nicolaas	104
Politie St.Cruz	105
Politie Noord	107
Tipline Politie	11141
Ziekenhuis	527-4000
Dierenarts	585-0400
Elmar centraal	523-7100
Elmar storing	523-7147
WEB Aruba	525-4600
SETAR	582-2116
Taxi (TAS)	587-5900
Taxi (ATT&T)	582-2010
Taxi (PTS)	588-0035
Taxi (Diamond)	587-2300
Kankerbestrijding	582-0412
Stichting SAMBA	582-0903

—Oranjestad—	
Ambulance	582-1234
BGD Oranjestad	527-2782
Veterinaire Kliniek	582-1720
Animal Shelter	582-1623

— San Nicolaas—	
Ambulance	584-5050
Centro Medico	523-8833
BGD San Nicolaas	527-2782
Serlimar	584-5080

— Botica —	
4 Centro Medico	584-5794
Aloë	584-4606
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Ferguson	583-0702
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
Ponton	583-5334
San Lucas	584-5119
San Nicolaas	584-8186
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Seroe Preto	584-4833
Trupiaal	583-8560

— Mortuaries —	
Ad Patres	584-2299
Aurora	588-6699
Olive Tree San Nicolaas	584-8888
Olive Tree Oranjestad	582-0000

— Stichtingen —	
Fundacion Anti-Droga Aruba (FADA)	583-2999
Fundacion Respetami	582-4433
Zwanger? Fundacion CIZKA	583-0331
Fundacion Diabetico	593-0507
Arubano	593-4928
Twelve Step Meeting	
AA-NA- AL- ANON- OA	583-8989
Fundacion Amor Pa	568-4739
Prohimo	564-8849
NA Acceptance Group	565-7500
Fundacion Centro Ecologico Aruba	562-4161
Bureau Sostene mi Misbruik en mishandeling tegen minderjarigen	588-1010
Fundacion C.V.A. voorkomen en zorg voor stroke	567-7004

UNIVERSAL Sudoku Puzzle

Complete the grid so that every row, column and 3x3 box contains every digit from 1 to 9 inclusively.

4			8	5				2
			6	3				9
	6		7			5		
	7	4						
	5			4			9	
					6	4		
	4		9				1	
5			8	3				
9			4	2				5

DIFFICULTY RATING: ★★★★★

Opstapelning van grofvuil

‘Te weinig aandacht voor zika-virus’

WILLEMSTAD — “Het is zeker dat het zika-virus onze kant op komt.” Dat meldde arts en parlementariër Marilyn Moses tijdens een lezing, georganiseerd door buurtvereniging Fundashon Rif. De stichting vindt dat er te weinig aandacht wordt besteed aan het virus en wilde daarom buurtbewoners informeren. Entomoloog Gisette Seferina en Moses legden uitvoerig uit waarom de mug, die de ziekte overdraagt, in het Caribisch gebied voorkomt. Ook gaven ze informatie over de symptomen en over preventie.

Moses onderbouwt haar stellige bewering aan de hand van de uitbraak van het chikungunya-virus. “Ten eerste hebben we te maken met een vector die hier al aanwezig is. Dat is de Aedes Aegypti-mug. Dit is dezelfde mug die het chikungunya-virus en dengue verspreidt. Er wordt gereisd tussen de landen, dus je hoeft maar één persoon te hebben die wordt geïnfecteerd, reist en het overdraagt aan iemand anders.” Volgens Moses is de vraag niet of het virus onze kant op komt, maar wanneer. “In 2012 werd er al voorzien dat het chikungunya-virus zich zou verspreiden in het Caribisch gebied. Toen werd het ook ontkend, of althans onderschat. En uiteindelijk hebben we de volle laag gehad”, aldus Moses. Volgens de arts is dan ook zeker dat het virus zich hier zal verspreiden. “Alle factoren zijn aanwezig: de temperatuur, de mug en het reizen tussen de landen.” Volgens Seferina is de kans op een uitbraak echter moeilijk in te schatten. “Er hebben zich nog geen gevallen voorgedaan in Curaçao”, aldus Seferina. Het Zika-virus werd in 1947 voor het eerst ontdekt. Het betrof toen een besmette aap

uit het Zika Forest in Uganda. Het eerste geval waarbij een mens het virus opliep, deed zich in 1952 eveneens in Uganda voor. In 2007 was er in Micronesië – een eilandengroep in de Grote Oceaan, die samen met Polynesië en Melanesië, Oceanië vormt – sprake van de eerste Zika-uitbraak. In oktober 2013 was er opnieuw een uitbraak. Dit keer in Frans-Polynesië. Recentelijk deden zich ook besmettingen in Brazilië voor. De verschijnselen lijken op die van chikungunya. Men krijgt koorts, hoofdpijn, rode vlekken en gewrichtspijn. Daarnaast kan men ook last krijgen van rode ogen, een koortslip en buikpijn. Niet alle besmettingen leiden echter tot ziekteverschijnselen. “Er heeft zich daarnaast in 2008 een geval voorgedaan in de Verenigde Staten waarbij het zika-virus is overgedragen via seksueel contact”, zo meldt Seferina. De Amerikaanse onderzoeker Brian Foy besmette zijn vrouw, nadat hij was teruggekeerd van een excursie in Senegal. De entomoloog vertelt dat de nesteling van de mug in het Caribisch gebied deels komt doordat het ecosysteem door de mens zelf wordt verstoord.

Voorzitter Marusca Manuel van de stichting.

“Pal'i Mangel is een boomsoort die in het Caribisch gebied voorkomt. De bomen vormen een natuurlijke barrière tegen erosie en de kracht van het water. Daarnaast voeren ze de organismen in het water en helpen ze bij de natuurlijke filtratie. Ze vormen echter een broedplaats voor muggen, op het moment dat het milieu door menselijke factoren in disbalans wordt gebracht”, aldus de Entomoloog.

Hygiëne

Een andere belangrijke factor die een rol speelt bij het ontstaan van muggenbroedplaatsen is de hygiëne, zo benadrukken de medici. “Mon-di's moeten schoon worden gehouden en ook de omgeving rondom de eigen woning”, aldus Moses. Organisator van de informatieavond, Fundashon Rif maakt zich met name hier-

door grote zorgen over de opstapelning van grofvuil in het Rifgebied. De vuilnistrucks van Selikor kunnen namelijk niet door de smalle steegjes. “Selikor heeft kenbaar gemaakt naar een oplossing te zoeken, maar tot op heden hebben ze geen oplossingen aangedragen”, wat tot radeeloosheid zorgt bij de buurtvereniging en de bewoners, aldus voorzitter Marusca Manuel. “We hebben in Otrobanda al heel lang een probleem met de vuilophalendienst. Sinds 1999 zijn we al bezig met deze kwestie. We hebben herhaaldelijk ons beklag gedaan op de radio en televisie en foto's toegestuurd naar de media. Manuel wordt er moedeloos van. “Ze vertikken het gewoon.” “Eén keer per jaar hebben we een schoonmaakactie”, zo vertelt Manuel. “We vragen Selikor om drie grote vuilbakken, die we vervolgens vol-

Gisette Seferina: Het ecosysteem wordt door de mens zelf verstoord.

ledig kunnen vullen.” Toch merkt ze echter op dat ook dit enigszins moeizaam gaat. “We krijgen ze wel, maar niet zonder slag of stoot.” De bakken worden bij de Pater Euwensweg, het viaduct van Otrobanda en in de Bredestraat geplaatst. “Dit is het enige wat er tot nu toe wordt gedaan. En dit is nota bene op ons initiatief”, aldus Manuel. De stichting vindt het opmerkelijk dat Selikor nog geen oplossing heeft voor het probleem. “Vooral nu de overheid juist bezig is met het opruimen en nalopen van de wijken, in verband met het het bestrijden van muggenbroedplaatsen. Fundashon Rif maakt zich dan ook grote zorgen over deze broedplaat-

sen, die worden aangetrokken door de opeenhoping van vuil.

Huisvuil opgelost

Manuel benadrukt dat dit probleem in het verleden ook betrekking had op het huisvuil. “Gelukkig is dit probleem inmiddels groten-deels opgelost, omdat de bewoners zelf hun kliko's naar de Pater Euwensweg en de Bredestraat brengen. “Oudere bewoners zijn hier echter niet toe in staat. In de Rifwaterstraat worden zo'n twintig huizen bewoond door zestigplussers en zij kunnen hun kliko niet naar de Bredestraat brengen.” Manuel vindt het vervelend dat ze als lastpak wordt gezien, omdat ze Selikor steeds moet wij-

zen op het probleem, maar ze blijft zich namens Fundashon Rif inzetten voor een schoner Rifgebied.

Ze is blij met de grote schoonmaakacties die de overheid is gestart na de chikungunya-uitbraak, om broedplaatsen tegen te gaan. Ze hoopt dan ook dat er meer wordt samen-gewerkt op dit gebied om een toekomstige zika-uitbraak in te perken. De stichting is vastberaden en blijft voet bij stuk houden voor een schoner Rif, het bestrijden van muggenbroedplaatsen en het voorkomen van nieuwe uitbraken. Om de drie maanden organiseert de stichting daarom weer een informatieavond over nieuwe ontwikkelingen op dit gebied.

Aandacht voor belang koraalkweek

De bezichtiging van de koraalkwekerij.

WILLEMSTAD — Een team van luchtvaartmaatschappij KLM benadrukt het ‘essentieel belang’ van het koraalkweek-project van Coral Restoration Foundation Curaçao (CRFC) vlakbij het Lions Dive & Beach Resort voor het herstel van het koraalrif in de ondiepe wateren van Curaçao.

Om deze reden is een team tijdens een introductieduik afgedaald om de bestaande koraalkwekerij van dichtbij te bekijken. “We hopen met dit bezoek bekendheid voor dit belangrijke project te creëren, aangezien een gezond rif de kustgebieden beschermt en een belangrijke habitat vormt voor vis en ongewervelde dieren”,

aldus het team. De toelichting wordt gegeven dat het koraal dat voor de kwekerij gebruikt is, afkomstig is van reeds afgebroken delen die op de bodem van het rif liggen. Zoals herhaaldelijk door de Amigoe belicht zijn koralen dieren, maar door een goed stekvermogen lijken zij op planten. “De stukken koraal zijn ver-

volgens opgehangen aan tien ‘koraalbomen’ die de kwekerij voor Sea Aquarium Beach vormen. Gezien de snelle groei van de koralen is een uitbreiding van de kwekerij nodig om de groei bij te kunnen houden”, aldus de uitleg. Zodra de koralen tot een vooraf bepaald formaat zijn gegroeid, zullen deze in het ondiepe water teruggeplaatst worden ter versterking van het Curaçaose rif. Voor meer informatie over dit project van CRFC kunnen belangstellenden terecht op coralrestorationcuracao.org.

Actieprogramma jeugdontwikkeling moet versnippering tegengaan

WILLEMSTAD — Door het ontbreken van een gezamenlijke, integrale visie, beleid en uitvoeringsstructuur van de regering, ngo's en stakeholders heeft een deel van de Curaçaose jeugd zich in een tegenovergestelde richting dan gewenst ontwikkeld en ontplooid. Het Actieprogramma Jeugdontwikkeling moet de versnippering van middelen, mensen en resultaten tegengaan. Dat staat in de conceptbegroting 2016.

Een nauwe samenwerking tussen de regering, ngo's en stakeholders (inclusief de doelgroep zelf) met gebruik van bestaande en nieuwe kennis, ervaring en initiatieven binnen en buiten Curaçao moet leiden tot meer efficiency, met als gevolg dat meer financiële ruimte wordt gecreëerd voor meerdere beleidsplannen voor de jeugd. Het Actieprogramma Jeugdontwikkeling sluit aan op het bredere National Development Plan dat in ontwikkeling is en berust op vijf pijlers: Rechten van het Kind, Positief Jeugdbeleid, Pedagogische Civil Society (gemeenschappelijke activiteiten van burgers rondom het grootbrengen van kinderen), Beschermende Risicofactoren, en 21st Century Skills (competenties die nodig zijn om goed te kunnen functioneren in de kennissamenleving zoals samenwerking, probleemoplossend vermogen,

creativiteit en ICT). Voor wat betreft de uitvoering, het vaststellen van prioriteiten en activiteiten kent het jeugdontwikkelingsprogramma een thematische aanpak, bestaande uit vijf inhoudelijk thema's: Onderwijs en Opvang; Gezondheid en Welzijn; Werk en Ondernemerschap; Wonen en Leefomgeving en Veiligheid. Specifieke doelgroepen zijn onder meer: 0-4 jarigen, adolescenten (12-17 jarigen), LVB'ers (kinderen en jongeren met een licht verstandelijke beperking) en LHBT-jongeren (seksueel diverse jongeren). Enkele beleidsvoornemens zijn het komen met een integrale zorgaanpak in het onderwijs (inclusief schooluitval), een betere aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt, vermindering van drop-outs en het stimuleren dat meer kinderen uitstromen op een hoger onderwijsniveau. Op het terrein

van gezondheid en welzijn wil de regering efficiënter gebruikmaken van voorzieningen zoals buurtcentra en sportfaciliteiten. Ook moeten jongeren gestimuleerd worden om meer te bewegen en gezonder te eten door de introductie van protocollen en voeding- en gezondheidseducatie als vak in het curriculum van scholen. Verder moet sport als basisvoorziening terug in het onderwijs. Op het gebied van wonen wil de regering zorgen voor meer sociale cohesie. Dit is goed voor 'een meer solide samenleving waarin mensen zich meer verbonden voelen, minder passief zijn, meer participeren en verantwoordelijkheid voelen voor hun eigen welzijn en dat van hun directe omgeving'. “Vooral in sociaal-economisch zwakkere wijken blijkt de mate van sociale cohesie het verschil te kunnen maken; meer sociale cohesie vermindert sociaal gedrag, criminaliteit en overlast”, aldus de regering. Een ander thema in het kader van veiligheid is veilig opgroeien. Dat is op Curaçao niet altijd het geval. Een groot aantal kinderen en jongeren krijgt in hun leven te maken met

kindermishandeling, seksueel misbruik en/of huiselijk geweld, namelijk ongeveer 25 procent van alle mannen en 38 procent van alle vrouwen, aldus de regering.

Programmafinanciering

Om het Actieprogramma Jeugdontwikkeling te laten slagen is het volgens de regering van belang dat gewerkt wordt aan een nieuwe vorm van begroten binnen de overheid, namelijk programmafinanciering. “Momenteel zijn de budgetten voor de diverse kosten die te maken hebben met een actieprogramma zoals dit, erg versnipperd over verschillende ministeries en over verschillende kostenplaatsen”, aldus de regering in de begroting.

Via een systeem van programmafinanciering (clustering) worden alle kosten van de verschillende ministeries die gerelateerd zijn aan het actieprogramma samengebracht. Dit zal volgens de regering enige begrotingscycli in beslag nemen voordat dit volledig is ingevoerd, ‘maar uiteindelijk kan de benadering van programmafinanciering ook op andere beleidsterreinen toegepast worden’.

‘Renovatie Pontjesbrug op schema’

WILLEMSTAD — “De marathonlopers kunnen een schietgebedje doen voor mooi weer of andere meevallers, maar wat de Pontjesbrug betreft loopt alles volgens planning. Ik verwacht absoluut geen vertraging”, aldus de coo van het havenbedrijf CPA, Albert Zueste, in een update.

De deelnemers van de KLM Curaçao Marathon gaven eerder deze week aan ‘te bidden voor een tijdige reparatie en herinstallatie van de brug’. De marathonlopers hopen dat hun loop op 30 november aanstaande wederom over de Koningin Emmabrug zal leiden. Zoals bekend is de ‘Swinging Old Lady’ op 17 augustus jongstleden naar de Baai van Versali gesleept voor renovatie.

De Curaçao Ports Authority kondigde bij deze gelegenheid aan dat de reparatieduur op twee maanden werd geraamd. “Alles verloopt prima, de toplaag ofwel het loopdek is verwijderd, het materiaal dat daaronder zat – de EBPM-dakbedekking (een rubberen laag, red.) – ook. Door het dakbedekkingsmateriaal kreeg de constructielaag, de laag onder de toplaag, in het verleden onvoldoende ventilatie en vandaar dat er stukken zijn verrot. Deze stukken worden nu vervangen”, aldus Zueste. Hij laat weten dat er na vervanging van de rotte plekken vervolgens een membraan (‘een vlies’) kan worden aangebracht die als extra laag zal dienen tussen de top- en constructielaag. “Deze membraan houdt van boven water tegen, maar laat van on-

deren wel lucht door, waardoor er sprake zal zijn van de nodige ventilatie”, aldus Zueste. Hij laat verder weten dat de constructie van de brug zelf ‘in orde is’. “Dus de balken van de constructie, de pontons, alles is verder in orde. De pontons zullen verder gestraald (reiniging middels kogelstralen, red.) worden, waarop men deze van een nieuwe coating zal voorzien. Ook de lampjes aan de zijde van de brug, ongeveer 3000 in totaal, worden vervangen. Waar het nu gloeilampen betreft van 20 watt zullen de nieuwe exemplaren LED-lampjes zijn van een halve watt, dit scheelt weer. Mochten de lampjes niet tijdig gereed zijn, dan kan men dit ook eventueel na terugplaatsing van de brug afronden”, aldus Zueste. Hij licht toe dat dit jaar reeds vier

pontons flink onder handen zijn genomen, en dat volgend jaar zeven pontons een extra

opknapbeurt zullen krijgen. De Pontjesbrug heeft in totaal zestien pontons.

Foto's: Ken Wong

Gilbert Isabella één jaar Rijksvertegenwoordiger

Foto: FCN

Rijksvertegenwoordiger Gilbert Isabella (m) te midden van een groep Bonairiaanse jongeren.

KRALENDIJK — Op 1 september 2014 trad Gilbert Isabella aan als nieuwe Rijksvertegenwoordiger van Caribisch Nederland. Middels een persbericht blikt hij kort terug op zijn eerste jaar in functie.

Kort na zijn aantreden, zo schrijft Isabella, merkte hij hoezeer de ‘eilanden hun specifieke eigen karakter hebben, met elk hun eigen zorgen en problemen maar zeker ook kansen, sterke kanten en voldoende uitdagingen’. Informatie die hij in zijn eerste maanden had vergaard op Saba, Bonaire en St. Eustatius bracht hij onder de aandacht tijdens de Caribisch Nederlandse-tafel, het gemeenschappelijke ambtelijk overleg in Den Haag. Tijdens die CN-tafel besprak Isabella ‘de zo dringend gewenste aanpak van

de armoedeproblematiek op de eilanden; het groeiend ‘wij-zij-gevoel’ dat ik als onderstroom bemerkte; het gezamenlijk verder uitwerken van het Meerjarenbeleidsplan; de problematiek achter de voordeuren en de optimistische toekomstblik van de jongeren op de eilanden’. Als lichtpunten van afgelopen jaar noemt hij onder meer de vieringen van Statia Day en Saba Day. Dat zijn, volgens Isabella, ‘belangrijke dagen die stevig wortelen in de samenleving en belangrijk zijn voor de eigen identiteit’. “Net als de taal: op St. Eustatius is

het onderwijs dankzij het vele werk van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de scholen en onderwijsdeskundigen, overgegaan op het Engels als instructietaal. En op Bonaire kon met medewerking van de Rijksdienst Caribisch Nederland een Papiamentstalige spellingcontrole voor op de pc worden uitgegeven. Dan was er natuurlijk het feestelijke koninklijk bezoek aan Dia di Rincon. Een groot feest waar koning Willem-Alexander en koningin Máxima uitbundig meededen.” In zijn terugblik refereert Isabella ook aan de Eilandsraadsverkiezingen op de drie eilanden, en aan het referendum dat St. Eustatius hield over de band met

Nederland. De situatie op Statia, met het verscherpte toezicht, baart hem zorgen: “Ik geloof dat de Rijksoverheid en het Openbaar Lichaam van St. Eustatius uiteindelijk een gemeenschappelijk doel hebben en dat is goed bestuur, transparantie en financiële stabiliteit. Deze zijn nodig voor het welzijn en de ontwikkeling van de bewoners van St. Eustatius.” Maar al schuurt het soms in de relatie tussen Caribisch Nederland en Europees Nederland, volgens Isabella ‘is er in ieder goed huwelijk wel eens wat’. De Rijksvertegenwoordiger gelooft dan ook dat ‘zolang we met elkaar blijven praten en je oprecht vindt dat je iets moet oplossen, (...) je er altijd met elkaar uitkomt’.

Parlement stemt in met Constitution Day

PHILIPSBURG — St. Maarten heeft Koninkrijksdag, 15 december, laten vallen als officiële feestdag en deze vervangen door Constitution Day, dat jaarlijks gevierd zal worden op de tweede maandag van oktober, te beginnen dit jaar.

Het parlement nam gisteren unaniem de wet aan waarmee Koninkrijksdag van de kalender werd geschrapt. Het vaststellen van de nieuwe feestdag gaat vooraf aan de vijfde verjaardag van het bereiken van de status van land binnen het Koninkrijk en het van kracht worden van de Staatsregeling voor St. Maarten. Beide gebeurtenissen vonden plaats op 10 oktober 2010.

Minister van Onderwijs en Cultuur Rita Bourne-Gumbs nam de suggestie die parlamentslid William Marlin (NA) dinsdag gaf over om de dag op de tweede maandag in plaats van op 10 oktober te vieren, en presenteerde de wetswijziging gisteren.

Marlin stelde, toen de wet ter goedkeuring werd inge-

diend, dat deze constructie het ministerie elk jaar een maand lang de kans geeft om zich te richten op nation-building en bewustwording van de geschiedenis, het erfgoed en de cultuur van het land. Die maand bereikt zijn hoogtepunt met de viering van St. Maarten/ St. Martin Day op 11 november. Verschillende parlementsleden benadrukten de noodzaak om de dag te gebruiken om de bevolking op te voeden en ze op het pad van volledige onafhankelijkheid van het Koninkrijk te krijgen. Frans Richardson (UpS) riep mensen die van andere onafhankelijke eilanden naar St. Maarten waren gekomen op om het onafhankelijkheidsstreven van St. Maarten niet te veel te vergelijken met de erva-

ringen van hun eigen land. Mensen zijn bang dat ze met onafhankelijkheid het sterke Nederlandse paspoort kwijtraken, maar ‘dat is alleen maar een reisdocument’.

NA-parlamentslid Christophe Emmanuel vindt dat het land moet streven naar onafhankelijkheid in 2020.

UP-leider Theo Heyliger had reserves over het stemmen voor de wet, omdat de dag alleen maar meer invloed van Nederland op St. Maarten heeft gebracht. Hij riep de minister op om de dag te gebruiken om de bevolking te informeren over de rol van het College financieel toezicht, de Nederlandse beloftes die nooit worden nagekomen en de pogingen om van de Nederlandse paspoorthouders in de Cariben tweedegradersburgers te maken. De Nederlandse regering ‘terroriseert St. Maarten’ terwijl ze honderden Syrische vluchtelingen binnenlaat, stelde hij.

Mexico pakt hoofdverdachte vermissing studenten

ACAPULCO — De Mexicaanse politie heeft een van de hoofdverdachten opgepakt in de zaak omtrent de vermissing van 43 studenten in Mexico. Gildardo Lopez, ook wel ‘El Gil’ genoemd, werd gisteren na een lange zoektocht ingerekend in Taxco, op een paar uur rijden van hoofdstad Mexico-Stad.

El Gil is een van de leiders van drugskartel Guerreros Unidos. De geheime dienst en de politie waren hem al langer op het spoor, maar hij veranderde steeds van verblijfplaats, zei een hooggeplaatste Mexicaanse veiligheidsfunctionaris.

Op 26 september 2014 verdwenen er 43 studenten in de stad Iguala. Ze zouden slaags zijn geraakt met de politie.

Agenten zouden de studenten vervolgens hebben opgepakt en hebben uitgeleverd

aan het drugskartel, dat hen vermoordde en verbrandde op een vuilnisbelt in de buurt van de plaats Iguala. Onderzoekers uit Chili, Colombia, Guatemala en Spanje kwamen begin deze maand echter tot de conclusie dat die lezing niet klopt.

Met het oppakken van El Gil hoopt de Mexicaanse justitie nieuwe informatie over de mysterieuze zaak te krijgen. Er zitten nu 111 mensen vast in deze zaak.

‘Mensjesrechten’ op Bonaire

Foto: Janita Monna

Terwijl Guillaume (9) voorleest wordt hij gefilmd door cameraman Stefano Bertacchini

KRALENDIJK — De Bonairiaanse Guillaume speelt de hoofdrol in een van de afleveringen van de tv-serie ‘Mensjesrechten’. Hij werd afgelopen week gefilmd.

Het is stil in het zaaltje achterin de bibliotheek als Guillaume voorleest. Het verhaal heet ‘De ongezonde vis’ en gaat over Eva, een meisje dat tijdens het snorkelen een nieuwsgierige vis ontmoet: “Wie ben jij?”, vraagt de nieuwsgierige vis aan Eva. “Ik ben Eva, een lief meisje van vijf jaar.” “En ik ben Candy de vis.” Guillaume laat een plaatje zien van een felblauw gekleurde papegaavijs. Candy de vis heeft vreemde eetgewoonten, want hij houdt van ‘snoep en patat die mensen in het water gooien. En soms eet ik ook een ijsje’. Guillaume is negen en hij heeft een boek geschreven. Het heet ‘De avonturen van de enige Eva’. En behalve verhalen over een ongezonde vis die toch gezond leert eten, vertelt hoofdpersoon Eva in het boek ook over pesten, over Shesha, die

op school een ‘egel zonder stekel’ genoemd wordt, omdat ze puistjes heeft. Maar ‘pesten is niet leuk’. In een ander verhaal gaat Eva helpen om de zee en het strand schoon te maken. ‘De enige Eva’ bestaat echt. Ze zit donderdagmorgen in de zaal. “In het verhaal is ze vijf, maar eigenlijk is ze drie”, zegt Guillaume, die de hele klas van Eva’s crèche uitnodigde voor het voorleesfeestje. De afgelopen week is hij gevolgd door documentairemaakster Els van Driel. Zij filmden het leven van Guillaume voor de tv-serie ‘Mensjesrechten’, een jeugdserie over kinderrechten. Guillaume houdt van lezen en van verhalen verzinnen. In het voorwoord van zijn boekje schrijft hij: “Als een kind geen fantasie heeft is ie geen kind meer.” Maar kinderboeken in het Papi-

aments zijn er niet zoveel, terwijl, zo zegt Guillaume, ‘door lezen word je slim’. Of zoals het Handvest voor de Rechten van het Kind zegt: ieder kind heeft recht op ontwikkeling. Na de voorleesochtend in de bibliotheek vliegen Van Driel en cameraman Stefano Bertacchini weer naar Nederland. Guillaume vond het leuk om gefilmd te worden. Maar vindt het ook goed dat het klaar is. “Nu kan ik weer spelen ‘s middags.” ‘De avonturen van de enige Eva’ krijgt een stempel en wordt in de kast van de bibliotheek gezet, zodat ook andere kinderen het kunnen lezen. De film over Guillaume en de films over andere kinderen gaan in oktober in Nederland in première tijdens het Cinekid festival. Dit najaar wordt de nieuwe serie ‘Mensjesrechten’ door de Ikoon uitgezonden op de Nederlandse televisie. Er zijn plannen om de films ook op Bonaire te vertonen.

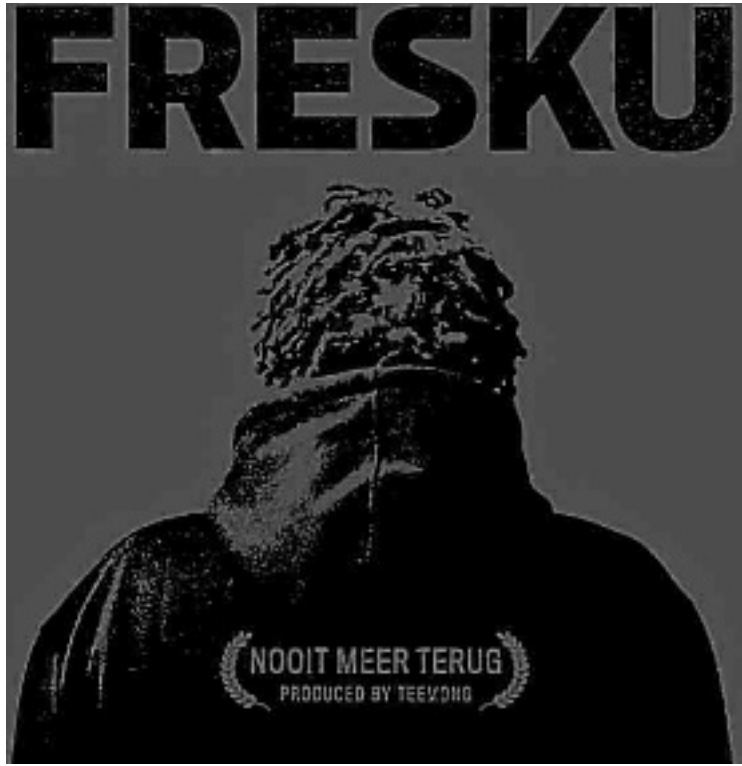
Fresku genomineerd voor 3voor12 Award 2015

Foto: Google

Fresku

WILLEMSTAD — De Nederlands-Curaçaose rapper Fresku is voor zijn laatste album ‘Nooit meer terug’ genomineerd voor de 3voor12 Award 2015. De prijs wordt uitgereikt aan de beste Nederlandse plaat van het jaar en wordt op 7 oktober uitgereikt. Andere kanshebbers zijn: Janne Schra, Kovacs en Ronnie Flex. ‘Nooit meer terug’ is Fresku’s derde album. Hij omschrijft het als een album dat vooral over angst gaat: angst om als artiest niet meer mee te tellen, om te veel projecten tegelijk te willen, om als vader tekort te schieten, om niet mee te komen in de Hilversumse mediawereld.

SGB organiseert ‘Onderwijscafé’

KRALENDIJK — Sinds afgelopen schooljaar organiseert de Scholengemeenschap Bonaire zogeheten ‘Onderwijscafés’. Doel hiervan is, aldus de SGB, ‘een professionele dialoog op gang te brengen tussen school en samenleving’.

Maandag 21 september staat het eerste ‘Onderwijscafé’ voor dit schooljaar gepland. Dan wordt gesproken over een ‘multifunctioneel centrum voor Bonaire’.

Zo’n centrum heeft als doel ‘om leerlingen toekomstperspectief te bieden als het gaat om het inzetten van hun talenten en het kunnen verkrijgen van be-

tekenisvol werk’. Curvin George, directeur van de Voogdijraad en initiatiefnemer van het multifunctioneel centrum zal de plannen toelichten. Het ‘Onderwijscafé’ vindt plaats op maandag 21 september, tussen 17.00 en 19.00 uur, in de aula van de SGB aan de Kaya Frater Odulfinus.

Brand in centrum Paramaribo

PARAMARIBO — In het centrum van Paramaribo, op de hoek van de Lim A Postraat en JC de Mirandasstraat, is vanmorgen omstreeks tien uur brand uitgebroken in een van de gebouwen van het ministerie van Justitie en Politie. Dat meldt de Ware Tijd.

De bluswerkzaamheden bij de brand in het centrum zouden zijn gestagneerd, door een

probleem met de watertoevoer. Het gaat om een monumentaal gebouw. Door de wind

ondervindt een groot deel van het centrum last van de rookontwikkeling. De brandweer was snel ter plaatse. Het was bij het ter perse gaan van de brand nog onduidelijk of het vuur onder controle is. De omliggende straten zijn afgesloten en het gebied is afgezet.

Chili begint met opruimen na zware aardbeving

SANTIAGO — In Chili wordt een begin gemaakt met opruimwerkzaamheden na de zware aardbeving van gisteren. 200.000 huishoudens hebben inmiddels weer stroom. In een groot gebied viel de elektriciteit uit. De verwachting is dat er vandaag overal weer stroom beschikbaar is. Het kan nog wel twee dagen duren voor er in een gebied ten noorden van de hoofdstad Santiago weer water is. Na de aardbeving met een kracht van 8,3 werd een tsunami-waarschuwing afgegeven. Aan de Chileense kust kwamen golven van bijna 5 meter hoog aan. Vanmorgen werden ook in Japan golven waargenomen die waren veroorzaakt door de aardbeving. Het ging om golven met een hoogte van zo’n 70 centimeter. Het dodental van de aardbeving staat op elf. In de regio Coquimbo is de noodtoestand uitgeroepen.

Greenpeace wil meer ambitie EU bij klimaattop

Foto: Shutterstock

De Europese bewindslieden willen dat de uitstoot van broeikasgassen in de Europese Unie in 2050 is gehalveerd ten opzichte van 1990.

BRUSSEL — De ambities van de Europese Unie voor de mondiale klimaatop, die vanaf eind november in Parijs plaatsvindt, zijn veel te laag. Dat vindt Greenpeace. De milieuorganisatie reageert op de inzet voor de VN-top die de EU-ministers van Milieu vandaag overeenkwamen in Brussel.

“Europa kan en moet veel meer doen om de omslag naar duurzame energie te maken en moet vastleggen dat fossiele brandstoffen op termijn niet meer worden gebruikt”, aldus Greenpeace, dat wel tevreden is met de doelstelling om het gebruik van steenkool snel af te bouwen. De Europese bewindslieden willen dat de uitstoot van

broeikasgassen in de Europese Unie in 2050 is gehalveerd ten opzichte van 1990. In 2100 zou Europa ‘klimaat-neutraal’ moeten zijn. Met name Oost-Europese landen als Polen hebben de Europese ambities lager doen uitvallen. Ook Europarlementariër Bas Eickhout (GroenLinks) vindt dat de ministers de lat te laag leggen. “Het am-

bitieniveau wordt aangepast aan de landen die het minst willen. Europa dreigt zo de leiderschapsrol mondiaal te verliezen.” Eickhout is ook kritisch over de ‘vaagheid’ rondom de financiering van klimaatmaatregelen. Daarnaast weigert de EU om met een doelstelling voor 2025 te komen, aldus de Europarlementariër. “Veel andere landen doen dit wel en het is een cruciaal punt om China tot meer ambitie te bewegen.” Het Europese bedrijfsleven is niet ontevreden, maar mist een duidelijke oproep aan de landen buiten Eu-

ropa om meer te doen aan het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen. “Het eindresultaat moet een ambitieus en breed akkoord zijn dat ervoor zorgt dat de rest van de wereld evenveel doet als wij”, aldus BusinessEurope. Een belangrijke doelstelling voor de top in Parijs is dat alle landen zich erop vastleggen dat de mondiale temperatuurstijging onder de 2 graden blijft. Milieuactivisten stellen echter dat de EU met de doelstelling om in 2030 40 procent minder uit te stoten, hieraan te weinig bijdraagt.

Nederlander leidt deeltjesversneller

GENÈVE — Een Nederlander komt aan het roer te staan van de grote deeltjesversneller op de grens van Zwitserland en Frankrijk. Sijbrand de Jong wordt president van het Europees Centrum voor Kernonderzoek (CERN). Dat is de instelling die het enorme apparaat runt. Het CERN heeft de benoeming vandaag bekendgemaakt.

De Jong is momenteel hoogleraar experimentele natuurkunde aan de Radboud Universiteit in Nijmegen. Ook is hij betrokken bij het onderzoeksinstituut Nikhef in Amsterdam. Voor zijn onderzoek werd hij dit jaar benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw. De deeltjesversneller van het CERN, de LHC, laat

bouwstenen van atomen met enorme kracht op elkaar botsen. Dat moet duidelijk maken waaruit het heelal bestaat. De onderzoekers vonden in 2012 het Higgs-boson, het ontbrekende puzzelstuk in de natuur. Het boson geeft alle andere deeltjes massa. Massa beïnvloedt hoe deeltjes zich gedragen. Higgs-bosonen bepalen dus uitein-

delijk wat wij om ons heen zien, van de kleinste levende wezens tot de grootste sterrenstelsels. Het boson speelt zo’n belangrijke rol dat het ook wel het God-deeltje wordt genoemd. Onderzoekers Peter Higgs en François Englert hadden in de jaren zestig los van elkaar berekend dat zo’n deeltje moest bestaan. Ze kregen daarvoor in 2013 de Nobelprijs voor de Natuurkunde. Het CERN is ook de uitvinder van het wereldwijde web. Medewerker Tim Berners-Lee bedacht in 1989 een manier om digitale pagina’s aan elkaar te koppelen. Het

systeem daarachter noemde hij HyperText Transfer Protocol, oftewel HTTP. De computertaal die de systemen gebruikten, heette HyperText Markup Language of HTML. Staatssecretaris Sander Dekker (Wetenschap) noemt De Jong “gedreven en zeer kundig” en vindt zijn benoeming “mooi en belangrijk voor de Nederlandse wetenschap”. De Jong gaat op 1 januari aan de slag. Hij wordt voor een jaar benoemd, wat met maximaal twee jaar kan worden verlengd.

Man op wc in trein zet station op stelten

ROTTERDAM — Een nog onbekende jonge man die zich vanochtend had verschanst in een toilet van de Thalys op het Centraal Station van Rotterdam, heeft politie, NS-personeel en hulpdiensten urenlang beziggehouden. Het station werd onttruimd nadat de verdachte de trein van Amsterdam naar Parijs in was gerend. Bijna drie uur later werd hij overmeesterd door een arrestatieteam.

Tot in de middag was het Rotterdamse station deels onttruimd en het treinverkeer ernstig ontregeld. Om 14.00 uur werden alle sporen vrijgegeven. Reizigers moesten volgens de NS vanmiddag nog wel rekening houden met vertragingen. De man reageerde lange tijd niet op pogingen van een onderhandelaar om contact te leggen. Pas na de inzet van een politiehond kon hij worden opgepakt. Hij verzette zich niet. De man droeg zwarte kleding en sportschoenen en was ongewapend. De verdachte is eerst in de trein verhoord en later op een brancard afgevoerd. Omdat hij last kreeg van hyperventilatie is hij naar een ziekenhuis gebracht. Een agent raakte tijdens de politieactie lichtgewond door een beet van een politiehond. De Explosieven Opruimings-

Foto: APPI Jerry Lampen

Agenten en medici voeren een man af die zich had opgesloten in de wc van de Thalys. De helft van de perronnen en grote delen van het Centraal Station van Rotterdam waren onttruimd. De motieven bleven ook na de arrestatie onduidelijk.

dienst Defensie (EOD) heeft de trein doorzocht op explosieven. Die zijn niet gevonden. Op het Centraal Station van Antwerpen leidde een verdacht koffertje vrijdag eveneens tot veel ophef. Een deel van het station was uren

afgezet na de ontdekking van de koffer in de trein van Brussel naar Antwerpen. De politie nam het zekere voor het onzekere vanwege de situatie in Rotterdam. De Belgische explosievendienst bracht de koffer uiteindelijk tot ontploffing. Er bleken

kleren in te zitten. De Thalystreinen worden de laatste tijd extra bewaakt. Eind augustus werd bij het Franse Arras een 25-jarige Marokkaan overmeesterd in de trein van Amsterdam naar Parijs. Ook hij had zich in een toilet verstopt. Deze

Dijsselbloem hoopt op akkoord met CDA

DEN HAAG — Minister Jeroen Dijsselbloem van Financiën hoopt dat hij met het CDA een akkoord kan bereiken over de kabinetsplannen voor zowel de 5 miljard euro aan lastenverlichting als over de nieuwe vermogensrendementsheffing. Hij is bereid tot aanpassingen van de ‘spaartaks’ om de steun van het CDA te krijgen.

Dijsselbloem zei vandaag na de wekelijkse minister-raad dat het loskoppelen van de twee dossiers, zoals het CDA wil, mogelijk is. Maar hij wil in de Kamer eerst over de inhoud praten. “Ik hoop dat we het CDA op inhoud kunnen overtuigen, dan wel hen tegemoet kunnen komen op de inhoud, maar dat we het in ieder geval daarover eens worden.”

Het CDA heeft grote twijfels over de nieuwe vermogensrendementsheffing, omdat die voor de belastingdienst moeilijk uitvoerbaar zou zijn. Volgens Dijsselbloem is daar goed naar gekeken en is er bewust voor deze heffing gekozen. Volgens Dijsselbloem heeft het voor heel veel mensen echt het voordeel dat ze minder of niet meer belasting hoeven te betalen over

spaargeld of vermogen’. Ongeveer 90 procent van de mensen die nu belasting betalen over hun vermogen, gaat er met de nieuwe vermogensrendementsheffing op vooruit. Bij de rendementsheffing wordt de belastingvrije voet per persoon in 2017 verhoogd van 21.000 naar 25.000 euro. Dat alleen al betekent dat 250.000 mensen ineens geen belasting meer over hun (kleine) vermogen hoeven te betalen. Voor de overigen wordt gekeken naar een gemiddelde van het rendement over de voorgaande jaren. Dat rendement wordt dan, net als nu, belast tegen 30 procent.

Spin in smokkelweb Syrische vluchtelingen

EINDHOVEN — De 35-jarige Syriër die in Nederland is opgepakt, lijkt een spin in het web van de smokkel van honderden Syrische vluchtelingen naar Nederland en andere West-Europese landen. Vanuit Eindhoven onderhield hij duizenden telefonische contacten met medeverdachten in het buitenland.

Voor grof geld smokkelde hij volgens justitie Syriërs die tijdelijk in Italië verbleven naar onder meer Nederland. Ook in Griekenland, Oostenrijk en Hongarije werden vluchtelingen opgehaald. Mensensmokkelaars hadden vaste plekken in Milaan, Athene, Wenen en Boedapest, waar de Syriërs verbleven. Vanuit die steden stroomde het over de ruggen van de ontheemden verdien- de geld via een onderwereld-bankier naar Nederland.

De man organiseerde transporten en regelde auto’s en chauffeurs voor het vervoer. Hij stond in direct contact met medeverdachten die chauffeurs ronselden. De verdachte verbleef in Eindhoven bij zijn neef, die volgens justitie ook betrokken

is bij de smokkelpraktijken en ook is aangehouden. De smokkel begon al in Turkije. Daar werden vluchtelingen geronseld voor de overtocht per boot naar Griekenland of Italië, zegt het OM. “Voorafgaand aan de inscheping betaalden vluchtelingen 7000 euro. Voor een smokkelreis met een personenauto of bestelbusje vanuit Italië betaalden zij per persoon 700 euro.” Justitie denkt dat er dagelijks vanuit Milaan en Wenen personenauto’s en busjes vertrokken naar Nederland, Duitsland, Denemarken en Zweden. In de afgelopen maanden verplaatsten de smokkelaars hun activiteiten naar Boedapest. Vanwege het grote aanbod verdubbelde hun prijzen. 1500 euro voor een smokkelreis

naar Nederland werd heel normaal. In gesprek met het ANP laten Syrische vluchtelingen weten dat ze geen andere keus hebben dan zaken te doen met criminelen. “Het is allemaal mafia. Maar als je naar Europa wilt, heb je geen keus”, zegt Fadi (24), die in het noodopvangcentrum in Rosmalen verblijft. Anders dan veel van zijn landgenoten kwam de economiestudent met een vliegtuig vanaf Rhodos naar Amsterdam, met een vals Spaans paspoort. Ook Tair Hudafa (50) kwam in eerste instantie met een bootje naar Griekenland. Van daaruit liet hij zich door diverse mensensmokkelaars over de Balkan naar Hongarije brengen. De ene keer in een busje, de andere keer met een auto. De hele onderneming kostte hem 8000 dollar. “Je wordt overal uitgekepen. Aan de Turkse kust moest ik 50 dollar betalen om buiten een nachtje op een matras te liggen.”

München scheidt vluchtelingen van Oktoberfest

MÜNCHEN — In de Duitse stad München barst morgen het Oktoberfest los als de burgemeester klokslag 12.00 uur het eerste biervat aanslaat. Tegelijkertijd is de hoofdstad van Beieren ook de belangrijkste doorvoerplaats van de vluchtelingen. München is van plan de feestgangers in lederhosen en dirndl-jurkes met decolleté via andere routes uit het centraal station te leiden dan de mensen die net een gevaarlijke reis van circa 4000 kilometer achter de rug hebben.

De autoriteiten gaan ervan uit dat door de verscherpte controles in delen van Eu-

ropa minder vluchtelingen aankomen dan eerder het geval was. Bovendien is het de bedoeling dat vluchtelingen vanaf de grens in speciale treinen al meteen naar andere regio’s worden gebracht. De duizenden vluchtelingen zullen daarvoor amper iets meekrijgen van het grootste volksfeest te wereld, waar 6 miljoen mensen op afkomen. Onder hen zijn altijd veel Nederlanders. Het feest duurt tot 4 oktober.

De Wiesn, zoals het Oktoberfest eigenlijk heet, vindt plaats op een terrein van 34 hectare dat speciaal voor de gelegenheid wordt geasfalteerd. Na het feest wordt de Theresienweide herplant, zodat het de rest van het jaar een park is voor de bewoners van München.

Het Oktoberfest staat vooral bekend om het bier dat er wordt geschonken, uitsluitend in pullen van een liter en met een hoger alcoholpercentage dan gebruikelijk, 6 procent. 7 miljoen liter glijdt er jaarlijks door de kelen. Vorig jaar moesten zeshonderd bezoekers naar het ziekenhuis omdat ze een alcoholvergiftiging hadden opgelopen.

Man slikt 111.000 dollar in

LAGOS — In Nigeria is een man opgepakt die liefst 111.000 dollar had ingeslikt. Hij maakt deel uit van een vermoedelijke smokkelbende.

De man had 74 strak ingepakte pakketjes met biljetten in zijn lichaam. Uiteindelijk scheidde hij het geld uit. Naast hem werden in de stad Lagos nog vijf andere veronderstelde benedelen opgepakt, onder wie de exploitant van een wisselkantoor. Een van de verdachten werd opgepakt met 45.000 dollar, die hij juist van plan was door te slikken, aldus Nigeriaanse veiligheidsdiensten.

De bedoeling was om de dollars, vermoedelijk drugsgeld, door te sluizen naar Brazilië en er daar cocaïne mee te kopen. West-Afrikaanse landen worden vaak gebruikt als doorvoerlocaties door drugsbendes die tussen Zuid-Amerika en Europa reizen. Volgens de autoriteiten die de drugs-handel bestrijden, is de illegale uitvoer van geld door het in te nemen een nieuwe tendens in de wereld van het witwassen. De mannen zijn al in augustus opgepakt, maar de opmerkelijke arrestaties zijn gisteren pas bekendgemaakt. Ze zitten nog altijd vast.

Fundacion pa Hende Muhe den Dificultad
Bel: 583 5400 – Primavera 1-B
Ma – Vr 8 am – 5 pm

STOP Huiselijk geweld!

Euro

Verlies

AMSTERDAM — De Europese effectenbeurzen stonden vanmiddag eensgezind flink in het rood. Beleggers verwerkten het besluit van de Federal Reserve (Fed) om de rente nog niet te verhogen vanwege de lage inflatie in de Verenigde Staten en de onzekere economische omstandigheden buiten de VS. “Het is een sombere beursdag. Na de enorme commotie over het wel of niet verhogen van de rente in de VS maken beleggers zich vooral zorgen over de groeivoorsichten van de economie. De grootste tegenvaller in het Fed-besluit zat dan ook in de verlaging van de groeiverwachtingen voor 2016”, aldus analist Jos Versteeg van Theodoor Gilissen. De AEX-index op Beursplein 5 noteerde aan het begin van de middag 2,2 procent lager op 427,87 punten. De MidKap daalde 1,2 procent naar 638,86 punten. De beurzen in Londen, Frankfurt en Parijs raakten tot 2,4 procent kwijt. Alle 25 fondsen in de AEX gingen omlaag. Grootste daler was Aegon met een verlies van 5,5 procent. Ook concurrent Delta Lloyd (min 4 procent) werd lager gezet. Air France-KLM zakte 1,3 procent. Ook de andere Europese luchtvaartmaatschappijen stonden onder druk na het oordeel van het Europese Hof dat passagiers ook bij een vertragting vanwege een technisch mankement aan een toestel aanspraak kunnen maken op een financiële vergoeding. De euro zat in de lift na het rentebesluit in de VS. De eenheidsmunt was 2,038 gulden waard, tegen 2,012 gulden bij het Europese slot op donderdag. Een vat Amerikaanse olie zakte 0,2 procent in prijs tot 46,81 dollar. Brentolie werd 0,7 procent duurder en kostte 49,43 dollar per vat.

Wall Street

Negatief

NEW YORK — De Amerikaanse beurzen zijn vandaag met verlies aan de handelsdag begonnen. De somberdere economische vooruitzichten die de Amerikaanse centrale bank ervan hebben overtuigd dat een renteverhoging deze maand te vroeg zou komen, hadden opnieuw hun weerslag op de aandelenhandel. De Dow-Jonesindex, waarin de dertig belangrijkste Amerikaanse beursfondsen zijn opgenomen, stond kort na opening 1,3 procent lager op 16.461 punten. De bredere S&P 500 daalde 1,1 procent tot 1968 punten. De technologiegraadmeter Nasdaq ging 1,2 procent omlaag naar 4836 punten,

Tokio

Lager

TOKIO — De aandelenbeurs in Tokio is vandaag flink lager geëindigd. Een duurdere Japanse yen drukte op de Japanse exportbedrijven. De Japanse munt won ten opzichte van de Amerikaanse dollar aan kracht door het besluit van de Federal Reserve om de rente voorlopig nog niet te verhogen. De Nikkei sloot 2 procent in de min op 18.070,21 punten. De Japanse hoofdex verloor deze week ruim 1 procent. Automaker Toyota Motor en elektronica bedrijf Canon, die veel producten verkopen in de Verenigde Staten, verloren respectievelijk 1,4 en 2,1 procent. Ook de financiële bedrijven stonden onder druk. Sumitomo Mitsui Financial Group en Mitsubishi UFJ Financial Group zakten circa 3 procent. Effectenhuis Nomura Holdings daalde 2,9 procent. Elders in het Verre Oosten werd het besluit van de Fed wel gematigd positief ontvangen. De All Ordinaries in Sydney dakte 0,6 procent aan en de Kospi in Seoul klom 1 procent. In Hongkong won de Hang Seng-index 0,5 procent en de beurs in Shanghai stond tussentijds 0,9 procent hoger, nadat was gebleken dat de prijzen van nieuwe huizen in China in augustus voor de vierde maand op rij zijn gestegen.

Consumenten geven meer uit

DEN HAAG — Nederlandse consumenten hebben in juli meer uitgegeven dan in dezelfde maand een jaar eerder. Er werd vooral meer besteed aan woninginrichting en huishoudelijke apparaten, aldus het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) vandaag.

Er werd in de zomermaand concreet 1,3 procent meer uitgegeven dan in juli 2014, aldus het statistiekbureau. Met 5,4 procent stegen de uitgaven aan duurzame goederen het sterkst. De toegenomen aankopen voor woninginrichting en appa-

raten hangen overigens samen met de opleving van de woningmarkt. Aan andere goederen, zoals gas en motorbrandstoffen, gaven consumenten 1,5 procent meer uit. Daarentegen besteedden ze 1,6 procent minder aan voedings- en genotmiddelen

dan een jaar eerder. Verder werd 0,9 procent meer besteed aan diensten, zoals woninghuur, reizen met bus of trein, bezoek aan restaurant of kapper, en verzekeringen. Uitgaven aan diensten maken ruim de helft van de totale binnenlandse consumptieve bestedingen uit, merkte het CBS op. Volgens de zogenoemde Consumentieradar van het CBS zijn de omstandigheden voor de consumptie door Nederland-

se huishoudens in september per saldo een fractie gunstiger dan in juli. Ze waren wel slechter dan in augustus. De consumentieradar laat aan de hand van zes indicatoren zien of de omstandigheden gunstiger of minder gunstig zijn geworden. De verslechtering in september ten opzichte van augustus komt onder meer omdat het onderdeel over toekomstige werkgelegenheid een stuk negatiever is geworden.

‘Meer oudere bouwvakkers aan het werk’

Foto: Shutterstock

Bouwbedrijven trekken graag ervaren personeel aan en werkloos geworden 45- tot 55-jarigen profiteren hiervan.

AMSTERDAM — Het aantal oudere werknemers in de bouw is sinds 2013 flink toegenomen. Het gaat daarbij vooral om de inzet van oudere uitzendkrachten. Dat meldde het economisch bureau van ING vandaag op basis van een onderzoek naar de sector.

Volgens ING steeg het aantal uitzendkrachten in de bouw in het tweede kwartaal naar 21.000, van 15.000 een jaar eerder. Bouwondernemingen zijn nog steeds terughoudend met het aannemen van vast

personeel en geven daarom de voorkeur aan flexibel personeel. Daar profiteren vooral werkloos geworden 45- tot 55-jarigen van. Het aantal bouwvakkers in die leeftijdscategorie groeide naar 71.000,

van 63.000 een jaar geleden. Bouwbedrijven trekken graag ervaren personeel aan, aldus de bank. ING stelde verder dat het aanbod van jongeren in de bouw door de lagere leerlingaantallen aan bouwgerelateerde opleidingen is gedaald. Het aantal jonge bouwvakkers is daardoor de afgelopen jaren sterk afgenomen. In 2008 werkten nog meer dan 50.000 15- tot 25-jarigen in de bouw,

maar dat zijn er nu nog maar 24.000. ING is bang dat de lage instroom van jonge mensen in de bouw op termijn kan leiden tot arbeidstekorten. Verder werd gemeld dat de bouwproductie de sterkste groei laat zien sinds 2007. Dat is te danken aan de woningbouw. In de utiliteitsbouw en de infrasector is het herstel nog maar heel beperkt, aldus ING.

Metaalstakers bij Scania verlengen actie

ZOETERMEER — Inchecken in trein, tram of bus door je mobieltje als ov-chipkaart te gebruiken. Het is mogelijk volgend jaar al gemeengoed in het openbaar vervoer in Nederland. De vervoerders beginnen binnenkort proeven met nieuwe technieken als het betalen met een bankpas of smartphone. Bij een succesvolle proef komt het mobiel betalen in de loop van 2016 voor iedereen beschikbaar.

Het Nationaal Openbaar Vervoer Beraad (NOVB), waarin vervoerders, reizigersorganisaties en de overheid zitten, presenteerde vandaag een toekomstvisie voor de komende jaren. De ov-chipkaart blijft gewoon bestaan. De meeste reizigers zijn volgens de vervoerders tevreden

over het gebruiksgemak. Er wordt wel voortdurend gezocht naar mogelijkheden tot verbetering. Zo ziet het NOVB kansen met het reizen op rekening, in plaats van vooraf betalen. Wat verder in de toekomst hoeven we wellicht niet eens meer in te checken, omdat een speciaal ‘beacon’ in de

trein onze aanwezigheid automatisch registreert. Op de Valleilijn, tussen Amersfoort en Ede-Wageningen, start dit najaar tevens een proef waarbij treinreizigers niet meer tussentijds hoeven uit- en in te checken bij overstap naar een andere treinvervoerder. De pilots zijn bedoeld om te kijken of de nieuwe betaalmethodes ook echt meer reizigersgemak opleveren en of ze voldoende veilig zijn. Elke reiziger krijgt straks de mogelijkheid om zijn eigen manier van afrekenen te kiezen. Om al de innovaties te kunnen waarmaken, richten de

ov-bedrijven een speciale coöperatie op. Door het lidmaatschap van de coöperatie zijn alle vervoerders gezamenlijk eigenaar van Translink, het bedrijf achter de ov-chipkaart. Reizigersorganisaties zijn nauw betrokken bij de uitwerking van de plannen. “Wij zitten aan tafel en wij zullen ons inzetten om nieuwe betaalmethodes echt klantvriendelijk in te voeren”, laat voorzitter Arriën Kruyt van Rover weten. “Dit was een paar jaar geleden ondenkbaar en laat zien dat we steeds beter samenwerken in het openbaar vervoer.”

Topman Alitalia legt functie neer

Foto: Shutterstock

Alitalia ziet zijn pas aangestelde topman vertrekken. Silvano Castano verlaat na acht maanden om persoonlijke redenen de Italiaanse vliegmaatschappij.

ROME — De Italiaanse luchtvaartmaatschappij Alitalia is na korte tijd haar topman alweer kwijt. Bestuursvoorzitter Silvano Cassano, die in januari aan het roer kwam, vertrekt met onmiddellijke ingang.

Dat maakte Alitalia vandaag bekend. Volgens de maatschappij stapt Cassano om persoonlijke redenen op.

Zijn taken worden voorlopig waargenomen door voorzitter Luca di Montezemolo. Sinds vorig jaar is het Ara-

bische Etihad Airways grootaandeelhouder van Alitalia met een belang van 49 procent.

Daarvoor bezat Air France-KLM een belang van 25 procent, maar na het instappen van Etihad is daarvan

bijna niets meer over. Alitalia werkt nog wel samen met Air France en KLM op vliegroutes van Italië naar Frankrijk en Nederland. Aan die samenwerking zal begin 2017 een einde komen omdat Alitalia de contracten niet meer wil verlengen.

E-scooter is populairder dan elektrische auto

BUNNIK — In Nederland rijden 30.000 elektrische scooters rond, ongeveer vier keer zoveel als elektrische auto's.

De mijlpaal werd in juli al bereikt, meldde de Bovag vandaag. Het succes van de e-scooter schrijft de brancheorganisatie toe aan stimuleringsmaatregelen van gemeenten en provincies. Die bieden bijvoorbeeld aantrekkelijke financiële regelingen bij de aanschaf van zo'n tweewieler. De overheden willen

daarmee geluidsoverlast en luchtverontreiniging door oude tweetakt-scooters (die op benzine rijden) zo veel mogelijk tegengaan. “Zo kunnen bewoners van de regio Rotterdam honderden euro's subsidie opstrijken als ze de elektrische snor- of bromfiets gebruiken voor woon-werkverkeer”, aldus de Bovag. Het aantal elektrische brom- en snorfietsen is sinds 1 januari 2014 met bijna 35 procent toegenomen. Het aantal elektrische auto's dat in Nederland rondrijdt, ligt op ongeveer 8000.

Groot banenverlies bij platinabedrijf Impala

JOHANNESBURG — Het Zuid-Afrikaanse platinabedrijf Impala Platinum is van plan 1600 banen te schrappen vanwege de sterk gedaalde prijs van het edelmetaal. Het banenverlies onderstreept de moeilijke omstandigheden voor mijnbouwers in Zuid-Afrika, als gevolg van de scherp lagere grondstoffenprijzen.

De banen verdwijnen bij de Rustenburg-mijn van Impala, de op één na grootste platin-

aproductent van de wereld. De prijs van platina is de afgelopen tijd naar het laagste niveau in zes jaar gedaald. Zuid-Afrika is goed voor ruim 70 procent van de wereldwijde platinareserves.

Ook bij andere grote mijnbouwers zoals Lonmin en Anglo American in het land worden duizenden banen geschrapt. In augustus riep de Zuid-Afrikaanse president Jacob Zuma mijnbouwbedrijven nog op het banenverlies zo veel mogelijk te beperken.

Staat hoeft minder te lenen in 2016

DEN HAAG — De Nederlandse staat verwacht in 2016 minder te hoeven lenen op de geld- en kapitaalmarkten, vooral omdat er minder hoeft te worden afgelost.

Volgens de Generale Thesaurie van het ministerie van Financiën komt de leenbehoefte van de staat volgens een eerste raming in 2016 uit op 83,7 miljard euro, tegen een verwachte 94,9 miljard euro

in 2015. Eerder werd voor dit jaar op een leenbehoefte gerekend van 94,4 miljard euro. Verder werd door de schatkistbewaarder gemeld dat de totale uitstaande schuld van de Nederlandse staat eind augustus 331,1 miljard euro bedroeg. Begin december zal een nieuwe raming naar buiten worden gebracht over de leenbehoefte. Dan wordt ook een agenda voor de veiling van leningen en obligaties voor volgend jaar gepubliceerd.

NEW YORK			AMSTERDAM		
	17-Sep			17-Sep	
DOW JONES	16527.23	-0.88%	AEX	427.32	-2.36%
S&P 500 INDEX	1976.40	-0.69%	ARCELOMITTAL	5.93	-4.62%
NASDAQ	4871.82	-0.45%	AEGON NV	5.17	-6.12%
AMAZON.COM INC	545.51	1.23%	AHOLD NV	17.37	-0.83%
APPLE INC	114.04	0.11%	AKZO NOBEL	57.81	-1.98%
BAIDU INC-SP ADR	145.03	-1.38%	ASML HOLDING NV	79.47	-2.68%
BERKSHIRE HATH-B	130.93	-0.41%	DSM (KONIN)	43.16	-3.69%
CITIGROUP INC	50.68	-1.88%	HAL TRUST	160.50	-0.34%
COCA-COLA CO	39.25	-0.33%	HEINEKEN NV	72.98	-1.67%
WALT DISNEY CO	104.11	-0.09%	ING GROEP NV	12.76	-4.20%
3D SYSTEMS CORP	12.65	-2.54%	KPN (KONIN) NV	3.31	0.00%
EBAY INC	26.09	-0.69%	KONINKLIJKE PHIL	21.72	-1.99%
FACEBOOK INC-A	95.06	0.76%	RANDSTAD HOLDING	53.81	-2.64%
GENERAL ELECTRIC	24.99	-1.42%	RELX NV	13.85	-1.49%
GOOGLE INC-A	669.00	-0.40%	ROYAL DUTCH SH-A	21.86	-3.74%
HEWLETT-PACKARD	26.99	-2.12%	TOMTOM	9.64	-2.48%
HOME DEPOT INC	116.86	-0.89%	TOTAL SA	40.78	-2.89%
INTEL CORP	29.34	-1.25%	UNILEVER NV-CVA	35.40	-1.06%
JOHNSON&JOHNSON	94.59	-0.27%	W.P. STEWART HOL	331.74	0.97%
LINKEDIN CORP-A	202.77	2.95%	SCOTIABANK FUNDS		16-Sep
MICROSOFT CORP	43.89	-0.82%	MONEY MARKET	13.0658	0.00%
PROCTER & GAMBLE	70.52	0.40%	US DOLLAR BOND	2.6160	0.43%
ROYAL DUTCH-ADR	49.76	-3.42%	GLOBAL GROWTH	2.3756	-0.20%
STARBUCKS CORP	57.49	0.37%	US GROWTH	12.1228	-0.50%
TWITTER INC	28.10	2.52%	CANADIAN GROWTH	2.6552	0.45%
WAL-MART STORES	64.18	-0.44%	FUNDS		16-Sep
WHOLE FOODS MKT	32.72	-1.48%	BGF CONT EUR FLEX	23.27	0.69%
EXCHANGE TRADED FND			BGF EMKT BOND	15.44	0.06%
ALERIAN MLP - AMLP	13.83	-0.47%	BGF FIX INC GBL OP	13.19	0.00%
ISH GBL HY BD - GHY	48.50	0.41%	BGF GBL ALLOCATION	49.15	0.39%
ISH IBOMXX HY BD - HYG	86.00	-0.10%	BGF USD CORE BOND	16.74	-0.12%
ISH SELECT DIV - DIVY	73.81	-0.51%	BGF USD HI YIELD BND	28.12	-0.25%
ISH MSCI EMKT - EEM	34.33	-0.41%	TEMPLETON GBL BND	22.51	-0.53%
ISH MSCI PAC - EPP	38.42	0.39%	TEMPLETON ASIAN SM	39.07	0.31%
ISH RUSSELL - INV	118.49	-0.70%	CURRENCIES		17-Sep
ISH S&P 500 - SPY	112.19	-0.45%	YENUSD	119.8500	-0.91%
ISH EUROPE - IEV	41.39	-1.76%	EURUSD	1.1352	0.42%
POWERSH-QQQ	106.42	-0.66%	CANUSD	1.3144	-0.39%
POWERSHARES DB C	15.07	-1.15%	GBPUSD	1.5564	0.29%
SPDR S&P INT DIV-DIVX	35.44	-2.07%	COMMODITIES		17-Sep
SPDR S&P MID 400	259.33	-1.03%	OIL WTI	45.39	-3.22%
SPDR S&P 600 SMA	101.86	-1.26%	GOLD	1136.92	0.47%
VANGUARD REIT - VNQ	77.00	0.75%	SILVER	15.1965	0.31%
WSDOMTR JAP H EQ-DXJ	50.10	-2.51%	WHEAT	481.5000	-1.38%

Source Bloomberg

A Standard Of Excellence Since 1916

MCB

MADURO & CURIEL'S BANK N.V.
Private Banking & Investment ServicesLio Capriles Banking Center, Schottegatweg (Oost) z/n
P.O. Box 305, Curaçao, Tel. 466-1818, Fax. 466-1633
e-mail: phis@mcb-bank.com, website: www.mcb-bank.com/pbis

Wereld smelt voor relaxende egel

Foto: Shutterstock

Een filmpje van een compleet ontspannen egel is in een paar dagen tijd helemaal viral gegaan. De Japanse egelliefhebber Kazu_P plaatste op 14 september een video van een van zijn egels op social media, waarop te zien is dat hij het dier een buikmassage

geeft. Nog geen halve week later is het filmpje al vijf miljoen keer bekeken op Facebook alleen. De egel ligt op zijn rug en terwijl Kazu het zachtroze huidje van het doorgaans moeilijk te aaien dier masseert, gaat de egel in een totale relaxmodus. Het beestje

laat zijn koppie achterover vallen en geniet zichtbaar van de massage. Ook op Instagram zijn de volgers van Kazu helemaal wild van de ontspannen egel. Er wordt zelfs gevraagd naar zijn adres, omdat mediabedrijven de video willen inkopen.

Familie verrast door aardappel

Een postbode in de Noord-Ierse stad Londonderry keek gek op toen hij deze week een aardappel, compleet met adres en postzegel, tegenkwam in zijn posttas. De aardappel was bedoeld voor de familie Bradley in Oakbridge Park en zij konden wel lachen om de bizarre post. De aardappel had er toen al een aardige reis op zitten, namelijk bijna 700 kilometer. Zuslief Edel had de pieper in Birmingham op de bus gedaan voor haar broer Dermot. Hij was in eerste instantie stomverbaasd toen hij het poststuk zag. "Mijn elfjarige zoon(je) kwam met opengesperde ogen binnen met de aardappel in zijn hand", vertelt Dermot aan de BBC. "Toen begonnen we keihard te lachen. De postbode vertelde mij dat hij al veertien jaar bij het postbedrijf werkt en nog nooit zoiets geks had afgeleverd." Aan de achterkant van de aardappel stond een klein berichtje: 'Bedankt voor

Foto: Shutterstock

de prachtige bruiloft'. Toen wist Dermot meteen van wie de opmerkelijke post kwam. "Mijn zus woont al een hele tijd in Engeland, maar ze besloot onlangs terug te komen naar Derry om te trouwen. Ierland staat bekend om zijn aardappels, dus ze besloot haar bruiloft een 'aardappel-thema' te geven. Ze kocht bijna 13 kilo aardappels om het hotel waar ze trouwde mee te decoreren", vertelt Dermot.

Een woordvoerder van het postbedrijf laat de BBC weten dat er wel vaker gekke pakketjes voorbijkomen. "Zo hebben we al eens een stoplicht gezien, net als insecten, hagedissen, levende schorpioenen en fruit." De medewerker laat ook weten dat het niet de bedoeling is om groenten en fruit zonder verpakking op te sturen. "Het kan de post van andere mensen beschadigen."

Man zaagt huis buurman in tweeën

Arne Vigeland moet binnenkort misschien de gevangenis in. De Noorse man vond het vorig jaar namelijk een goed idee om het buitenhuis van zijn buurman doormidden te zagen, omdat het volgens hem deels op zijn grond stond. Om de klus te klaren schakelde Arne twee werklui in. Zij gebruikten breekijzers, hamers en zagen om de helft van het pand af te breken. Wat Vigeland vervolgens met deze troep deed? Die gooide hij bovenop de moestuin van zijn buurman. Arne vond volgens *The Local* dat hij niks verkeerd had gedaan, het huis stond namelijk deels op zijn land. "Ik heb het huis teruggebracht naar de toe-

gestane grootte", liet Arne eerder weten. "De grens van het gebied was heel duidelijk, maar Waage heeft het huis steeds uitgebreid." De eigenaren van het buurhuisje, Wenche en Roger Waage, hadden in eerste instantie overigens niet door wat hun buurman had gedaan. Ze waren op dat moment op vakantie in Spanje. Arne is deze week aangeklaagd voor vernieling en vandalisme; als hij schuldig wordt bevonden kan hij een gevangenisstraf krijgen van maximaal zes jaar. Nadat Vigeland zich van zijn slechte kant had laten zien, bleek overigens dat het huis helemaal niet op zijn land stond.

The Local meldt ook dat dit niet de eerste keer is dat Vigeland heeft toegeslagen. Hij haalde eerder ook al eens een muurtje van een andere buurman weg, net als een paar bomen die volgens hem in de weg stonden.

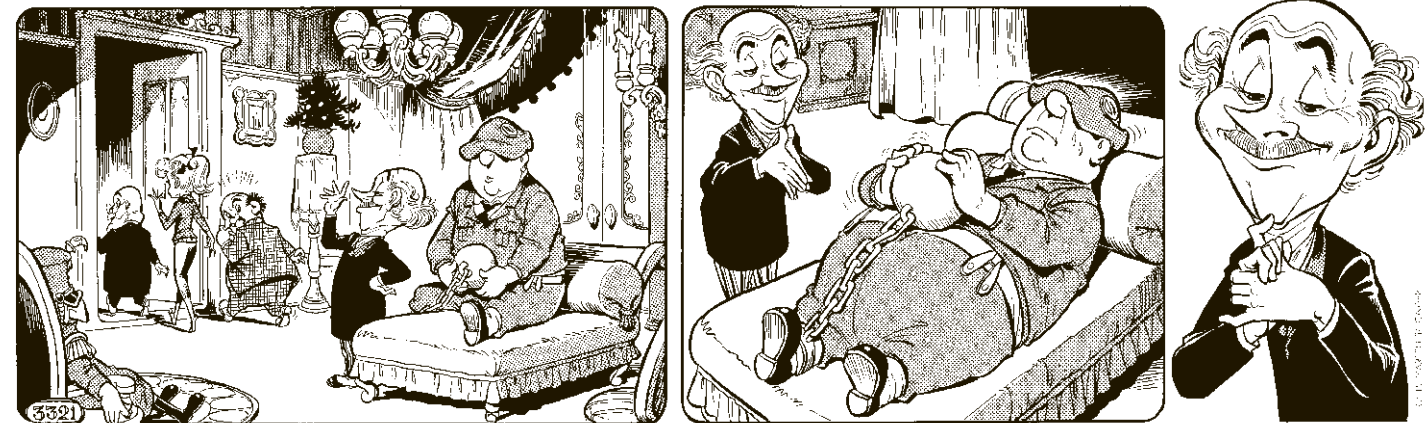
Ook iets leuks voor de Mensen-pagina ?

Een jubileum, diploma of benoeming te melden ?
Wij plaatsen het graag op de Mensen-pagina

Stuur uw informatie (kort en bondig, liefst met foto) naar :
arubaredactie@amigoe.com o.v.v. "Mensen"

Koning Hollewijn en het gezichtsverlies

Door Marten Toonder

"Gaat u maar op de divan liggen en ontspan u," zei Dr. Truma tegen het manschap. "Dan zullen wij eens even de oorzaak van uw neurose opsporen." Hij glimlachte geruststellend tegen koning Hollewijn, die bij de deur bleef talmen en vervolgde: "U kunt ons rustig alleen laten, Majesteit. De patiënt is in ervaren handen." Zodra de deur achter de koning gesloten was, keek hij handenwrijvend op zijn patiënt neer, als op een gewaardeerd bezit. "Ontspan u," herhaalde hij. "en vertel mij dan allereerst eens, waar die kogel toe dient." "Om me omlaag te houden, dok," antwoordde de soldaat. "Anders ga ik de lucht in." "Juist," hernam de medicus. "En sinds wanneer verbeeldt u zich, dat u kunt zweven?" "Eh... sinds

ik de lucht in ging," antwoordde het manschap onzeker. "Zo komen we er niet," zei Dr. Truma. "Laat ik het anders stellen: wat ging onmiddellijk vooraf aan uw... ah... toestand? Heeft u iets schokkends meegemaakt?" Het manschap dacht aan de proef, die professor Kerndrayer hem had laten ondergaan. Dat was zeker schokkend geweest, maar mocht hij daarover spreken? De generaal had het tot militair geheim verklaard... Hij wierp een ongeruste blik op zijn slapende meerdere en dit ontging niet aan het oplettend oog van de medicus. "Juist," sprak deze. "Het wordt me al duidelijk. De oorzaak van uw waanvoorstelling ligt in het militaire vlak. Leeft in u de wens, om hogerop te komen?... Naar de sterren?..."

Man brandt penis aan stijltang na vreemdgaan

Een man heeft zijn penis met een stijltang laten bewerken door zijn vriendin. Blijkbaar had het koppel afgesproken dat als hij ooit vreemd zou gaan, ze dit bij hem mocht doen. Maar feit is wel dat zijn geslachtsdeel misschien nooit meer helemaal naar behoren zal werken. Bronwyn Parker (22) vertelde de politie dat ze de hete stijltang maar heel kort tegen zijn penis had gehouden. Ze dacht dat hij hierdoor hooguit wat brandwonden zou oplopen. "Het zag er wat bruinachtig uit aan de buitenkant, maar niet meer dan dat. Het leek alsof ik een stuk vlees had gebakken." Uiteindelijk werd het slachtoffer met derdegraads brandwonden opgenomen in het ziekenhuis. De man zou na het incident niet meteen behandeld zijn voor zijn 'gezwollen penis vol blaren' en zit nu met de gebakken peren. Rechter Paul Muscat noemde de activiteit 'hoogst ongewoon' en zag de grap er niet van in. Parker heeft volgens *Daily Mail* toegegeven dat ze roekeloos heeft gehandeld en kreeg een voorwaardelijke gevangenisstraf van negen maanden.

Foto: Shutterstock

Voor een 43-jarige Australische zijn vogels meer dan zomaar leuke dieren. Tria Townsend overwon haar angsten dankzij vogels en liet haar naam veranderen in Sparrow (mus) Townsend. Nu is ze druk bezig met het opzetten van een kleedingwinkel voor kanaries, parkieten en andere fladderaars. Sparrow kwam voorheen de deur nauwelijks uit omdat ze last had van angststoornissen en claustrofobie. Uiteindelijk hielpen een psycholoog en haar parkiet

Australische helemaal wild van vogels

Sparky haar over die angst heen. Lekker shoppen of iets anders ondernemen buiten de deur is geen enkel probleem meer, maar alleen met een van haar vogels op haar schouder. "Ik voel me tegenwoordig een stuk beter en dat allemaal dankzij mijn vogels. Als ik nu buiten kom, hebben mensen aandacht voor mijn vogel en richtena ze zich niet meteen direct tot mij, dat vind ik fijn", aldus Sparrow in de *Daily Mail*. Naast Sparky heeft Sparrow nog Snoggy en Bluey en de drie vogels maken ook deel

uit van haar toekomstplannen. Sparrow wil kleertjes gaan verkopen voor vogels. Ontwerpen doet ze al en dat is naar eigen zeggen een groot succes. De foto's die ze van haar aangeklede vogels maakt, zijn een hit online. Parkieten op een skateboard, kanaries met een Supermanpak of een Marilyn Monroe-outfit, het scoort allemaal als een trein. "Maar ik doe mijn vogels geen pijn hoor. Ik train ze, maar ik behandel ze netjes en ik zal nooit hun vleugels belemmeren."

Zeehond surft op walvis

Aan de kust van het Australische New South Wales zijn surfers een alledaags verschijnsel. Toch keek Robyn Malcolm haar ogen uit toen ze een bijzondere badgast door het water zag scheu-

ren. Robyn ontdekte pas later op foto's die ze had gemaakt dat ze getuige was geweest van een surfende zeehond. Het dier zat op de rug van een walvis. Aan de Australische afdeling van *Daily Mail* vertelt Malcolm dat ze pas achteraf ontdekte wat zich voor haar ogen had afgespeeld. "Ik had een paar prachtige foto's geschoten van etende walvissen. Toen ik ze later aan het bekijken was, zag ik ineens de surfende zeehond. Ik zweer dat ik het beest in het echt niet heb gezien, waarschijnlijk was het een momentopname die toevallig goed uitkomt op de foto's."

Foto: Shutterstock

Volgens dierenexpert Geoff Ross is de foto goud waard. "Dit is echt zeer uitzonder-

lijk. Ik heb maar één keer eerder een zeehond zoiets zien doen."

Buckles

By David Gilbert

Beetle baily

By Mort Walker

Tina's groove

By Rina Piccolo

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

Secretaris-generaal FIFA op non-actief

ZURICH — Wereldvoetbalbond FIFA heeft secretaris-generaal Jérôme Valcke gisteren per direct geschorst. Bovendien is er aan de ethische commissie van de FIFA gevraagd om onderzoek te doen naar een serie beschuldigingen aan zijn adres, maakte de voetbalbond bekend in een korte verklaring.

Valcke is de rechterhand van scheidend FIFA-voorzitter Sepp Blatter. Gisteren kwam de Fransman in opspraak omdat hij volgens *The Guardian* betrokken is geweest bij de illegale handel in kaartjes voor wedstrijden op het WK in Brazilië. De tickets werden ver boven de prijs verkocht en

de winst was voor Valcke. De secretaris-generaal verscheen eerder in het nieuws omdat hij 10 miljoen euro smeergeld zou hebben betaald voor de toewijzing van het WK van 2010 aan Zuid-Afrika.

De voetbalbond, waarvan functionarissen door zowel Zwitserse als Amerikaanse autoriteiten worden verdacht van fraude, heeft de algemeen secretaris tot dusverre altijd gesteund in de smeergeldkwestie. Volgens de geplaagde bond werd het geldbedrag op verzoek van de Zuid-Afrikaanse regering ingehouden op het budget van de WK-organisatie voor het toernooi in 2010 om de ontwikkeling van het voetbal in het Caribisch gebied te ondersteunen.

‘Ziyech accepteert uitnodiging Marokko’

HILVERSUM — Midenvelder Hakim Ziyech maakt deel uit van de selectie van Marokko voor twee oefenwedstrijden in oktober.

De voetballer van FC Twente heeft een uitnodiging van de Marokkaanse bondscoach geaccepteerd, bevestigde de zaakwaarnemer van Ziyech tegenover de NOS. De 22-jarige

speler met Marokkaanse wortels werd geboren in Dronten. In mei was hij op uitnodiging van toenmalig bondscoach Guus Hiddink op een trainingsstage bij het Nederlands elftal. De voetballer vertelde destijds dat hij definitief voor Oranje had gekozen. Als Ziyech de oefenwedstrijden speelt voor Marokko mag hij nog steeds voor Nederland uitkomen.

UEFA denkt aan nieuw EC-toernooi

ST. JULIAN'S — De UEFA overweegt voor de minder sterke voetbalclubs in Europa een extra internationaal clubtoernooi op te zetten. De lidstaten van de Europese voetbalunie hebben daarover gisteren tijdens een vergadering op Malta van gedachten gewisseld.

De plannen verkeren volgens diverse media nog in een pril stadium. Het beoogde evenement zou bijvoorbeeld een podium kunnen gaan bieden aan clubs die deelname aan

de Champions League of Europa League hebben gemist. De huidige opzet van het Europese clubvoetbal ligt nog tot de zomer van 2018 vast. Voor de periode daarna kunnen nieuwe initiatieven een kans maken. Tot medio 1999 telde het Europese clubvoetbal drie grote toernooien: de Champions League, de Europa Cup voor bekerwinnaars en de UEFA Cup. Die laatste twee competities gingen in elkaar op en vormen sinds de zomer van 2009 met de Intertoto Cup de UEFA Europa League.

Racestoeltje Frijns in Formule E

INDIANAPOLIS — De Nederlandse autocoureur Robin Frijns rijdt komend seizoen in de Formule E, de raceklasse voor elektrische sportauto's.

De 24-jarige Limburger

heeft een contract getekend bij het Amerikaanse team van Michael Andretti. Hij zal zijn debuut maken op 24 oktober in Peking. Frijns werkte onlangs een geslaagde test af op Do-

nington Park. “Het was één test, maar we waren onder de indruk van zijn rijkunst en instelling. Ik denk dat we met hem erbij een sterk team hebben voor het nieuwe seizoen”, aldus Andretti.

Frijns wordt teamgenoot van de Zwitserse Simona de Silvestro en mocht de afgelopen jaren een paar keer rijden aan de Formule 1. Hij was testcoureur voor Sauber en Caterham.

VERSTAPPEN

zevende tijd in eerste training

Nico Rosberg in actie tijdens de ‘schemertraining’ in Singapore.

SINGAPORE — Max Verstappen heeft een voortvarende start gemaakt bij de Grand Prix van Singapore. De Limburger reed vandaag in de eerste training op het smalle stratencircuit de zevende tijd.

Hij was in zijn Toro Rosso bijna 1,5 seconde langzamer dan de Duitser Nico Rosberg, die in zijn Mercedes

de snelste was. Kampioenschapsleider Lewis Hamilton reed in zijn Mercedes de tweede tijd. Verstappen

was wél ruim sneller dan zijn Spaanse teamgenoot Carlos Sainz, die de negende tijd klokte en meer dan 2 seconden prijsgaf op Rosberg. De coureurs reden hun rondjes in de schemering. De GP van Singapore wordt traditioneel verre-

den bij kunstlicht. De training werd 2 minuten voor het einde afgevlagd na een crash van Alexander Rossi. De Amerikaan, die deze zondag zijn racedebuut maakt voor Manor Marussia, reed de zijkant van zijn bolide aan gort tegen de vangrails.

Foto: AFP

Sport

Foto: AFP/Onuf Kravik

Slechte avond Nederlandse clubs in Europa League

Met een rake vrije trap redde invaller Lasse Schöne een punt voor Ajax in de slotfase van het duel met Celtic (2-2). Tijdens de vijf-honderdste wedstrijd in de ArenA gaf de thuisclub de tegentreffers eenvoudig cadeau en werd het pas echt gevaarlijk nadat de tegenstander met tien man verder moest.

Ajax bleek weinig te hebben opgestoken van de nederlaag van anderhalve maand geleden voor eigen publiek tegen Rapid Wien (2-3). Net als in dat bewuste duel in de voorronde van de Champions League leidde Daley Sinkgraven de eerste tegentreffer in. De midenvelder liet zich na acht minuten veel te makkelijk van de bal zetten en zag Nir Bitton met een geplaatst schot profiteren (0-1). Sinkgraven speelde weer

eens op het middenveld omdat Riechedly Bazoer geschorst was. Davy Klaassen en Viktor Fischer doken beurtelings op in de punt van een aanval. Amin Younes debuteerde op de linkerflank. De Duitser maakte een goede indruk en leidde de aanval in waarmee Ajax na 25 minuten op gelijke hoogte kwam. Hij kreeg de bal na een dribbel bij Klaassen, die Fischer vervolgens fraai in stelling bracht (1-1).

Ajax was veel aan de bal tegen Celtic, maar dat leidde niet tot veel doelprijke kansen. De kampioen van Schotland gokte op een counter of foutje van de thuisploeg. Die tactiek leverde de bezoekers vlak voor rust een tweede tref-fer op. Mikael Lustig kon na een hoekschop raak kop-pen omdat Nemanja Gudelj

hem uit het oog verloor. Celtic kwam pas echt onder druk te staan nadat Emilio Izaguirre na 74 minuten een tweede gele kaart kreeg en van het veld moest. Milik kopte al op de paal voordat Schöne in de 84e minuut met een vrije trap wel succes had. “Thuiswedstrijden moet je gewoon winnen”, mopperde Ajax-trainer Frank de Boer. “Daarom sta ik hier niet met een goed gevoel. Maar er is niets verloren gelukkig. Molde heeft bij Fenerbahçe gewonnen en dus moeten wij nu in de volgende wedstrijd bij Molde een resultaat halen.”

Begroting

AZ begon de groepsfase van de Europa League begonnen met een nederlaag. Partizan uit Belgrado was in eigen stadion met 3-2

te sterk. Voor rust scoorde Aboubakar Oumaru twee keer voor de thuisclub. Tussendoor had Jop van der Linden beide ploegen weer op gelijke hoogte gezet. Vanaf de 77e minuut speelde AZ met tien man. Guus Hupperts verdween met twee gele kaarten voortijdig naar de kant. Andrija Zivkovic maakte er in de slotfase nog 3-1 van. In blessuretijd deed Markus Henriksen nog wat terug. Op 1 oktober neemt AZ het in Alkmaar op tegen de Basken van Athletic Bilbao. FC Groningen bleek als bekerwinnaar in de uitverkochte Euroborg allerminst opgewassen tegen de Franse topclub Olympique Marseille: 0-3. Bij de rust leidden de bezoekers al met 0-2. Voor de Franse ploeg, die niet op volle sterkte aantrad,

kwamen Georges-Kevin N'Koudou en Lucas Ocampos in de eerste helft tot scoren.

Romain Alessandrini was na de rust trefzekker. De Groningse formatie was aanvallend vrijwel machteloos. FC Groningen speelt in de volgende wedstrijd in poule F tegen SC Braga in Portugal (1 oktober).

Trainer Erwin van de Looi van FC Groningen stipte na de ruime nederlaag fjn-tjes het verschil in begroting aan. “Vergeet niet dat zij werken met een budget van 120 miljoen euro en wij met 20 miljoen”, merkte hij op. Dat was dinsdag evenwel ook zo: PSV zette vorig seizoen 63 miljoen euro om en maakte een winst van 400 duizend euro. Manchester had een omzet van 593 miljoen euro, de winst bedroeg 33 miljoen.

Basketballers Spanje naar finale EK

Foto: AFP/Emmanuel Duvand

De Spanjaard Pau Gasol (m) ramt met een dunk de bal in de basket tegen Frankrijk.

LILLE — Spanje heeft gisteren de finale bereikt van het EK basketbal. De ploeg met NBA-ster Pau Gasol was in Lille te sterk voor thuisland en titelverdediger Frankrijk: 80-75. De zege kwam na een spannende wedstrijd pas tot stand in de extra tijd. Halfweg stond het 33-

32 in Frans voordeel, na de reguliere speeltijd was het 66-66. Spanje verzekerde zich meteen ook van een ticket voor de Spelen van Rio 2016. Frankrijk zal moeten deelnemen aan een olympisch kwalificatietoernooi. Gasol was de grote man bij de Spanjaarden met maar

lieft 40 punten. Frankrijk, met halve Nederlander Tony Parker, leidde in het slotkwart zelfs met negen punten voorsprong (61-52) maar gaf de wedstrijd toch nog uit handen. In de eindstrijd treft Spanje de winnaar van het duel tussen Servië en Litouwen.

Cavendish mist WK

LONDEN — Mark Cavendish heeft zich vandaag afgemeld voor de WK wielrennen in Richmond. De beoogde kopman van de Britse ploeg heeft te veel last van een schouderblessure die hij opliep toen hij vorige week in de Ronde van Groot-Brittannië tegen een geparkeerde auto reed.

“Ik ben zwaar teleurgesteld dat ik er niet bij kan zijn”, stelde Cavendish. De blessure van Cavendish is een aderslating voor de hele Britse ploeg. “Hij had een grote kans op succes”, stelde tech-

nisch directeur Shane Sutton van de wielerbond. “De blessure is ernstiger dan verwacht. We wensen hem veel succes met revalideren.” Cavendish veroverde in 2011 de wereldtitel. De topsprin-

ter verkeerde dit seizoen niet in de vorm van zijn leven. Hij won slechts één etappe in de Ronde van Frankrijk. De Britse ploeg heeft geen vervanger voor Cavendish opgeroepen. Eerder werd Adam Yates al aan de WK-selectie toegevoegd. De winnaar van de Clásica San Sebastián neemt de plek in van Geraint Thomas, die zich eerder deze week afmeldde.